Ao. 1843. Dingsdag, den 7 November. No. 89

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
VOOR DE
STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* maken bekend, dat de HEEREPOORT, voor de PASSAGIE VAN RIJTUIGEN, op WOENSDAG, den 8 November aanstaande, en EENIGE VOLGENDE DAGEN, wegens de HERSTELLING van de BRUG, zal zijn GESLOTEN.

GRONINGEN den 6 November 1843.

Burgemeester en Wethouderen: H. DE RANITZ.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BERLIJN den 1 November.

De heer *A. v. Humboldt* verklaart, in een in het regeringsblad geplaatst berigt, dat de dezer dagen door andere bladen gedane opgaaf, alsof zijn veeljarige en dierbare vriend, de beroemde Fransche geleerde *Arago*, de hem door Z. M. den Koning van Pruissen verleende orde voor verdiensten niet zou hebben aangenomen, onwaar en lasterlijk is; — dat in tegendeel de heer *Arago*, in eenen aan hem (*v. Humboldt*) gerigten brief, op de vriendelijkste wijze zijnen dank heeft betuigd voor het verleenen der orde.

FRANKFORT den 31 October.

Den 24sten hebben omtrent 300 personen te Gerwern, in het kanton Lucern, eene vergadering gehouden over de moeijelijkheden, welke voor dit kanton zouden kunnen ontstaan uit het jongste besluit van den Grooten Raad. Verscheidene aanzienlijke mannen, welke in de gevoelens deelen, die door de minderheid van den raad zijn ontwikkeld, hebben de noodzakelijkheid betoogd van het nemen van eendragtige maatregelen, ten einde eene bondsbreuk te verhoeden, en te verhinderen, dat het bestuur van het kanton geheel en al in handen gerake van de partij der Jezuïten. Men heeft eene kommissie van 13 personen benoemd, om te overwegen en op te geven, wat in dezen met vrucht zoude kunnen worden gedaan.

De regerings-raad van Zurich heeft een zeer ernstig betoog aan het kanton Lucern gezonden, en hetzelve tot omzigtigheid vermaand. Daarin komt voor, dat, zoo de zaken eene nog meer dreigende houding mogten erlangen, hetzij door eene verbodene zamenspanning van enkele kantons, hetzij door vijandelijkheden, waardoor de landsvrede werkelijk zoude worden gestoord, men het daarvoor zoude houden, dat het voorzittend kanton (Lucern) onmiddellijk eenen buitengewonen landdag bijeen zoude behooren te roepen, en dat, zoo hetzelve daarin, om welke reden dan ook, nalatig mogt blijven, die van Zurich zich verpligt zouden rekenen, dadelijk daarin te voorzien, en de standen van het Eedgenootschap naar laatstgenoemde plaats te ontbieden.

— Een der dagbladen dezer stad behelst een breedvoerig betoog, ter bestrijding van de in den laatsten tijd weder met vele bitterheid hervatte uitvallen van de Duitsche dagbladen tegen de handels-politiek van Nederland. Daarin wordt tevens betoogd, dat, ook na de opening van den Duitsch-Belgischen spoorweg, Antwerpen geene haven voor Duitschland kan worden.

— Een berigt uit Konstantinopel, van den 7 October, door het dagblad van Augsburg medegedeeld, behelst het volgende:

» De bij de Porte ontvangene tijdingen uit de aan Griekenland grenzende distrikten luiden tot dus ver geenszins verontrustend. De revolutionaire beweging in Griekenland heeft onder de Christelijke bevolking van Macedonië en Albanië nog geene zucht tot medewerking of navolging opgewekt; overal heerscht rust, en tot nog toe is dáár geen teeken van bijzondere opschudding bespeurd. Thans, nu het voorgevallene op den 15 September meer in de bijzonderheden bekend wordt, en men de gebeurtenissen meer in haren zamenhang kan beoordeelen, staan allen, die slechts eenigzins met de politiek in betrekking zijn, verbaasd over het voorgevallene. Men begrijpt niet, hoe al de vijf vertegenwoordigers der groote Mogendheden aan den Koning den raad hebben kunnen geven, om de hem door de muitende soldaten opgedrongene maatregelen aan te nemen; — dat geen hunner tegen de geweldenarij heeft geprotesteerd, — en dat geen hunner schijnt te hebben ingezien, dat het hoogstmoeijelijk, zoo niet onmogelijk zou wezen, om op zoodanigen stap terug te komen. Men meent hier, dat de gedragingen van eenige der vijf genoemde gezanten bezwaarlijk de goedkeuring van hunne regeringen zullen kunnen erlangen. — Volgens de dezer dagen daaromtrent bekomene inlichtingen, is de heerschende stemming der gemoederen in Griekenland anders, dan men na de gebeurtenissen van den 15 September zou verwacht hebben. De partij, welke zich in Athene van het gezag heeft meester gemaakt, boezemt zelfs onder de ijverigste aanhangers van de constitutie veel verdenking in; men begint in te zien, dat het de eigenlijke bewerkers van den opstand minder om de vrijheid der Grieken, dan om het verwekken en verbreiden van onlusten en algemeene verwarring in het Turksch-Grieksche schiereiland te doen was. De aanstaande nationale-vergadering zal ongetwijfeld omtrent vele bedoelingen en inzigten ophelderring geven; in 't bijzonder zal de behandeling van de aangelegenheden der staats-kerk en van de kerkelijke betrekkingen belangrijke inlichtingen geven. — Voor het overige is het welligt niet onbelangrijk te vermelden, dat sommigen hier de Grieksche revolutie met de onlusten in Italië in verband willen brengen."

De laatste berigten uit Athene voeren de dagteekening van den 9 October. Dezelve behelzen geen belangrijk nieuws, en gewagen hoofdzakelijk van de luisterrijke viering van 's Konings geboortefeest. Men heeft zich bij die gelegenheid bijzonder beijverd, om geestdrift voor Z. M. aan den dag te leggen. Op den weg van het paleis naar de kerk was een zegeboog opgerigt met het opschrift » *constitutionele monarchie*, 3 (15) September". De Fransche en de Engelsche gezanten, vergezeld door de aan hunne ambassaden verbondene personen en door de staven van de in den Piræus gestationeerde oorlogsvaartuigen, hebben de godsdienstoefening bijgewoond. Ook de vertegenwoordigers van Zweden, Beijeren en Nederland waren aanwezig. Na de godsdienstoefening hebben de troepen der bezetting voorbij het koninklijke paleis gedefileerd, en bij herhaling den kreet van *leve de constitutionele Koning!"* aangeheven. HH. MM. hebben zich langen tijd op het balkon vertoond, en met zigtbaar welgevallen de vreugdebewijzen der volksmenigte aanschouwd.

Van den 3 Nov. De generaal *Kolokotroni*, adjudant van Koning *Otto* van Griekenland, is dezer dagen te Munchen aangekomen. Naar men meldt, is hij, in het belang zijner persoonlijke veiligheid, genoodzaakt geweest Griekenland te verlaten, omdat hij zich tegen de jongste omwenteling van zaken vijandig betoonde, en inzonderheid trachtte te bewerken, dat de nationale vergadering niet te Athene, maar op het eiland Aegina zoude gehouden worden, naardemaal dezelve dáár minder onder den invloed zou staan van de thans bovendrijvende partij.

De laatstelijk uit Griekenland in Beijeren terug gekeerde militairen zijn meerendeels weder in het leger ingelijfd, doch niet in de rangen, welke zij bij de Grieksche troepen bekleedden. Verscheidene officieren dienen nu weder als onderofficieren, maar hebben vooruitzigt op eene spoedige bevordering.

— Men meldt uit Ancona, den 22 October, dat het berigt van het uitbreken der revolutie in Athene veel gisting gebaard heeft onder de Grieken op het eiland Kandia, en het oude verlangen der bevolking naar eene vereeniging van het eiland met den Griekschen Staat weder heeft opgewekt. Een gedeelte der Sphakioten (de bewoners van het westelijke gebergte) zou zelfs reeds de wapenen hebben opgevat, om zich van de drukkende heerschappij der Egyptenaren te ontslaan. Op Samos heerschte, om dezelfde reden, mede veel beweging onder de Grieksche bevolking. De gouverneur had uit dien hoofde versterking van troepen uit Konstantinopel gevraagd.

BREMEN den 26 October.

Zoo even vernemen wij uit goede bron, dat te Berlijn tusschen Pruissen en Hannover onderhandeld wordt, om voor het tegenwoordige de provinciën Göttingen en Grubenhagen met het Hartsgebied aan het tolverbond aan te sluiten, waaruit dan met onvermijdelijke noodwendigheid de aansluiting der noordelijke provinciën binnen korten tijd volgen moet. Zoo triomferen toch eindelijk de pogingen der vrienden van het tolverbond in Hannover, en naar het schijnt, heeft de tegenwoordigheid der heeren *Dommes* en *Albrecht* te Berlijn, die beide voorstanders der aansluiting zijn, op deze uitkomst eenen grooten invloed gehad. Het groothertogdom Oldenburg zou natuurlijk geen oogenblik dralen, zich tevens met Hannover aan te sluiten. Of de Hannoversche standenvergadering hare toestemming tot de deelswijze aansluiting geven moet, en, als zij het regt der toestemming bezit, of zij zal toestemmen, weten wij niet. In ieder geval is deze aangelegenheid voor geheel het Noordelijk Duitschland van het grootste gewigt.

DUSSELDORP den 2 November.

Onze Courant behelst het volgende zonderlinge correspondentie-berigt, onder dagteekening van den 27 October uit Westfalen gegeven. De zaak vereischt opheldering en zal dezelve zeker ontvangen.

» Door de menigvuldige en zware regens, in de eerste helft van October, waren in den kreits Borken alle rivieren buiten hare oevers getreden, zoodat elke lage plek gronds een uitgestrekt meer geleek en kleine beekjes tot vernielende stroomen opgezwollen waren. Zekere het naast aan dien kreits wonende burgemeester *Schepers* van het Nederlandsche dorp Dinxperlo, van wien men zegt, dat hij met één oog meer ziet, dan anderen met twee, verstoutte zich den 14 October, op Pruissisch grondgebied eenen aarden dijk te doen opwerpen, om zijne laag gelegene gemeente (*Burgermeisterei*) tegen de aanstroomende wateren te beveiligen; iets, waardoor echter de Pruissische boerschappen Spork en Suderwick overstroomd werden. Tot bescherming van dien dijk werden twee zoogenoemde Nederlandsche veldwachters en een dertigtal met snaphanen gewapende mannen door den heer *Schepers* op Pruissisch grond als wachten uitgezet. Naauwelijks was, van onze zijde, burgemeester *Brinkmeijer* hiervan onderrigt, of hij gaf terstond aan den policie-dienaar *Geisler* en den gendarme *Möller* bevel, om onverwijld den dijk door te steken en de wacht over de grenzen te drijven. In den nacht van den 14 op den 15 October gelukte het aan de beambten, om, na vele moeijelijkheden, Suderwick te bereiken. In één oogenblik waren de Hollanders verjaagd, en met den uitroep: *in naam des Konings!* staken de daartoe opgevorderde arbeiders den dijk op twee plaatsen door, terwijl van den Hollandschen kant verscheidene snaphaanschoten vielen. Een veldwachter vuurde zelfs mede. Naauwelijks brak de water-masse los, of verscheidene wachters werden door den stroom ter nedergeworpen. Een vijandelijke snaphaan werd buit gemaakt. Grooten lof verdienen de kracht van geest en bedaardheid van onze beambten. Onder verschrikkelijke bedreigingen en snaphaanschoten hielden zij rustig stand. *Geisler*, die op menig slagveld bewezen had, dat hij nooit voor den vijand wijkt, dreef de ongeroepenen over de grenzen terug en met koelbloedige bedaardheid stelde de jonge, krachtdadige gendarme *Möller* de arbeiders aan het werk. Niemand heeft het leven verloren."

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, den 31 October.

Den 25sten heeft men hier eenen buitengemeen hoogen vloed gehad. De Teems is geheel uit zijne oevers gezwollen geweest; met reden was men ernstig beducht, dat het water in den Tunnel zou doordringen en dien zou doen onderloopen. Men heeft sterke verkistingen moeten maken, om het water tegen te houden. Te Gravesend heeft het hooge water veel schade aangerigt.

Van den 3 November. Na Zaturdag avond uit Schotland, waar hij laatstelijk een bezoek op het landgoed van sir *R. Peel* had afgelegd, in deze hoofdstad wedergekeerd te zijn, heeft Prins *Alexander* der Nederlanden Maandag een groot diné in Mivartshôtel gegeven, en is gisteren naar Windsor vertrokken, werwaarts de Koningin Z. K. H. had doen noodigen.

— Laatstleden Zondag is er op niet minder dan vier plaatsen in deze hoofdstad brand ontstaan. Onder anderen, is eene stoomboot, die nabij den Tower in den Teems lag, met hare geheele lading, uit meel, zijdewaren, katoen en andere goederen bestaande, eene prooi der vlammen geworden.

— De laatste steen van den toren van de prachtige nieuwe beurs is Dingsdag ll. gelegd, bij welke gelegenheid al de werklieden werden onthaald en ter eere van de voltooijing op de getimmerten rondom den toren dapper champagne werd gedronken. Men kan over den indruk, dien dit gebouw zal voortbrengen, nog weinig zeggen, omdat eerst de bankgebouwen voor het portiek moeten weggebroken zijn, hetwelk in het loopende jaar zal plaats hebben. Op het plein, dat daardoor zal ontstaan, zal het standbeeld van den hertog *van Wellington*, door *Chantrey*, worden opgerigt.

— De kommissie, voor welke de gevangenen uit Zuid-Wallis te regt stonden, heeft den eersten en voornaamsten beschuldigde, *John Hughes* en eenige anderen veroordeeld tot deportatie. Over het geheel heeft de kommissie veel zachtheid aan den dag gelegd.

— Men heeft berigten van de Kaap van het laatst van Aug. De vorige brieven hadden doen vermoeden, dat de zaken van Natal nu tot een einde waren gebragt, en de planters zich voor goed zouden onderwerpen; doch het tegendeel heeft plaats gehad, de planters hebben zich, onder het opsteken der Nederlandsche vlag, op nieuw tegen de gemagtigden der Regering gekant, en willen, liever dan zich te onderwerpen, verder in het binnenland trekken, ofschoon zij schier dagelijks van die zijde door woeste horden worden aangevallen.

FRANKRIJK.

PARIJS den 31 October.

Bij gelegenheid, dat het thans bestaande ministerie, gedurende den tijd van drie jaren, in stand heeft kunnen blijven, 't welk hier te lande, en niet zonder reden, als eene merkwaardige gebeurtenis wordt beschouwd, heeft Z. M. aan de ministers *Duchâtel*, *Villemain*, *Cunin Gridaine en Lacave Laplagne* de waardigheid van groot-officier van het Legioen van Eer, en den minister *Teste* die van kommandeur opgedragen.

— De volgende gebeurtenis bewijst, dat men met de nieuw uitgevondene gaslamp zeer voorzigtig moet zijn. Voor weinige dagen wilde eene dame, wonende in *Rue-Saint-Honoré*, 367, eene zoodanige lamp (*une lampe hydrogène liquide*), welke zij daags te voren gekocht had, aansteken, toen zij door eene ontploffing van het gasvocht, dat zich als vlammen door de kamer verspreidde, omver werd geworpen. De bedienden waren spoedig bij de hand, om den brand, welke het gasvocht hier en daar veroorzaakt had, te dempen en verdere ongelukken voor te komen. Der ongelukkige dame waren de haarlokken verbrand, het aangezigt geschonden (*défiguré*) en eene hand zwaar bezeerd. Deze ontploffingen, welke meer plaats hebben, zijn bewijzen van de onvolmaaktheid der inrigting van deze lampen. Men weet, dat deze lamp voornamelijk bestaat uit een inwendig bakje of réservoir, 't welk men vult met een mengsel van alcohol en geest van terpentijn, of wel alcohol en geest van hars, enz. Boven dit bakje is eene pijp, welke door den bek van de lamp eindigt. Deze pijp wordt door de ontstokene alcohol warm en daardoor gaat het vocht in gas of damp over; deze damp, met de lucht vermengd, geeft de mooije vlam of het zuivere licht. Indien nu de opening van de pijp wat wijd is, of dat het bakje niet geheel digt gesloten blijft, kan de alcohol, die tot voeding van de gas dient, ook het vocht in dien bak doen ontvlammen, en door die ontvlamming ontstaat de uitbarsting of ontploffing. Om dergelijke ongelukken voor te komen, moet men de pijp van den bak of réservoir kunnen afsluiten als men de lamp aansteekt.

— Te Caen heeft men tegenwoordig een paar verloofden, van welke de man 89, de vrouw 72 jaren telt; voor beiden zal het niet minder dan het derde huwelijk wezen; maar de inzegening moet nog eenigen tijd wachten, omdat de vrouw nog geene volle tien maanden weduwe is, zoo als ten opzigte van weduwen, tot het aangaan van een nieuw huwelijk, door het wetboek wordt geëischt.

Van den 3 November. De hertog *van Nemours* heeft gisteren een bezoek in de koninklijke tabaksfabrijk afgelegd, en onderzoek gedaan naar verscheidene bijzonderheden dier inrigting, welke jaarlijks meer dan honderd millioen francs aan het Land oplevert, daar het gebruik van tabak dagelijks op eene belangrijke wijze toeneemt. Z. K. H. heeft met belangstelling het verslag vernomen omtrent de proeven, in de Algerijnsche bezittingen en op Corsica met het planten van tabak genomen, wier uitslag zoo gunstig is, dat men zich vleit, daardoor binnen weinige jaren den voorraad van tabak te kunnen vervangen, welken de regie thans nog genoodzaakt is jaarlijks uit vreemde Landen te ontbieden.

— Onder de voorname legitimisten, welke zich naar Engeland begeven, om den hertog *van Bordeaux* op Alton Towers, de residentie van den graaf van *Shrewsbury*, in Staffordshire, hunne opwachting te maken, noemt men den prins *Gaston de Montmorency*, de markies *de Pastouret* en den heer *Berryer*. Naardien de gezondheid van den burggraaf *de Chateaubriand* hem niet toelaat, den togt tot Alton Towers te maken, zou hij te Londen den prins afwachten, die hem heeft doen verzoeken, het aldaar voor hem bestemde hôtel te betrekken.

— Men houdt het hier hoe langer hoe meer voor zeker, dat Oostenrijksche troepen het grondgebied van den Paus zijn binnengetrokken, en voegt er bij, dat de Hertogen van Modena en Toskane gemeene zaak met Oostenrijk maken, terwijl de Koning van Sardinië, bij gebrek aan genoegzame troepen, zijne interventie in het geven van raad doet bestaan. De Paus zou geweigerd hebben, de Fransche troepen, welke de minister *Guizot* hem aangeboden had, in zijne Staten te ontvangen.

— Het Gouvernement heeft gisteren de volgende telegrafische depêches doen bekend maken:

» *Perpignan den 28 October.* Het vuur duurt te Girona steeds voort. De toren St. Juan is vernield en de batterij onder de puinhoopen begraven. *Martelle*, die zich kommandant van Lampourdan noemt, is gisteren Figuières weder binnengetrokken, zonder zijne strijdkrachten te hebben kunnen vermeerderen.

» *Perpignan den 29 October.* Den 24sten hebben de batterijen der insurgenten vierhonderd kogels naar Gracia, Sanz, Glot en Barcelonette geworpen, maar zij zijn door het fort Montjouy en de citadel tot zwijgen gebragt. Sedert den 25sten heeft het artillerievuur tusschen de stad en forten opgehouden; het geweervuur duurde echter op onderscheidene punten voort. Twee oorlogsstoomschepen zijn naar Taragona gezonden, om troepen te halen.

» *Madrid den 26 October.* Het Congres heeft zich heden gevestigd; het provisioneel bureau is behouden gebleven. De Regering heeft denzelfden dag aan de Kamers eene akte aangeboden, ten einde aan de meerderjarigverklaring der Koningin te vragen; deze is terstond naar de bureaux terug gezonden tot benoeming der kommissiën."

» *Bayonne den 30 October.* De Senaat en het Congres hebben den 27sten de kommissiën tot onderzoek van de meerderjarig verklaring der Koningin benoemd; zij zijn in den geest der parlementairen. — De insurgenten van Saragossa hebben den 25sten verzocht, dat de vijandelijkheden een einde mogten nemen, tot de Regering geantwoord had op de door hen den 23 gedane voorstellen tot onderwerping. De generaal *Seniosain* heeft den 23sten geschreven, dat hij hoopte, dat Léon zich den volgenden dag zou overgeven."

Het schijnt, dat de wapenstilstand van zes dagen, door de partijen te Girona geteekend, tot geen verdrag heeft kunnen leiden. Den 26 dezer, des morgens te elf uren, heeft tusschen *Ametller* en *Prim* eene laatste conferentie plaats gegrepen, waarbij de laatstgenoemde de onvoorwaardelijke overgave der plaats eischte; *Ametller* wilde haar afstaan, maar nadat hij daar gewapend met de zijnen zou uitgetrokken zijn, hetwelk niet aangenomen is. Het antwoord van *Prim* was, dat hij het vuur terstond zou openen, en dat, eens begonnen zijnde, niets het weder zou doen staken. Daarna is men gescheiden en ieder hervatte zijne stelling. Des avonds zijn werkelijk eenige granaten in de wijk St. Pierre geschoten, ten einde de belegerden te verjagen, die de vroeger daar gemaakte bres verdedigen. *Prim* heeft den nacht afgewacht voor eenen aanval, om beschut te zijn door het vuur van Montjouy. Te half acht is een eerste aanval gedaan, maar het verpligt vertrek van den koerier is de oorzaak, dat men den uitslag daarvan nog niet kent. *Martelle*, die, na de onder-

werping zijner kolom, naar het fort Figuières gevlugt was, heeft aldaar vijfhonderd man gelaten, en is met honderd en vijftig man vertrokken. Men meent, dat hij de bejaarde ongehuwde manspersonen, die zich aan de laatste werving, door den gouverneur bevolen, hebben willen onttrekken, door eene gedwongene oproeping tot de dienst zal noodzaken.

— De dagbladen behelzen een zeer uitgebreid rapport van den gouverneur van Algerië, den maarschalk *Bugeaud*, wegens de laatstelijk ondernomene herfst-expeditie. Deze togt is gerigt geweest tegen stammen, welke in het gebergte van Ouensaris gevestigd zijn, en onlangs aan het oppergezag van *Abd-el-Kader* zijn onttrokken. De expeditie schijnt allezins naar wensch te zijn volbragt, en, naar luid van het berigt van den genoemden bevelhebber, zijn thans ook deze stammen, op eene duurzame wijze, aan het gezag van Frankrijk onderworpen en is de provincie van Algiers thans zoo lang, in regtstreeksch verband, met die van Oran vereenigd, dat in beide, van de woestijn tot aan de zeekust, geen ander gezag dan dat des Konings der Franschen wordt geëerbiedigd, en aan *Abd-el-Kader* schier de mogelijkheid is benomen, om zich op nieuw in eenig gedeelte van dat land te nestelen, ten einde hetzelve andermaal in onrust te brengen.

Uit Oran wordt geschreven, dat men aldaar door reizende Arabieren was onderrigt, dat de Emir, ten gevolge der jongste krijgsverrigtingen, tot den stand van partijganger was terug gebragt, en dat de krijgsmagt, die onder zijn onmiddellijk bevel vereenigd was gebleven, tot eenige honderd man voetvolk en een gelijk bedrag ruiters was gesmolten. — Zoo lang men echter den persoon van den Emir niet in handen kan bekomen, is eene geringe wending van het krijgsgeluk genoegzaam, om, bij den godsdienstijver der dweepzieke Arabieren, deszelfs krijgsmagt op eenmaal weder aanzienlijk te versterken.

In de provincie van Constantine is een stam, die bekend stond van steeds aan roovers en plunderaars ten schuilplaats te verstrekken, door den kolonel *Barthelemy* aangetast en gevoelig getuchtigd.

— Den 26sten wilde men in Madrid onderrigt zijn, dat de troepen van de parlementaire partij, welke voor Leon lagen, een begin hadden gemaakt met het beschieten dier stad. [Het is te verwachten, dat men eerlang weder ongunstige berigten uit Gallicië in Madrid zal ontvangen; immers, volgens in Engeland ontvangene berigten, heeft de gewone Britsche stoompakket, van Lissabon naar Engeland varende, den generaal *Iriarte*, een' der vertrouwelingen van *Espartero*, den 25sten te Vigo ontscheept, en heeft die krijgsman zich dadelijk aan het hoofd gesteld van een' opstand, die den 24sten aldaar tegen de bestaande orde van zake was uitgebroken.]

Van den 2den. Heden zijn er geene telegraaf berigten, maar de Madridsche *Gaceta* van den 27 Oct. behelst zeer gunstige tijdingen omtrent Saragossa, Girona en Leon. In laatstgemelde stad hebben, volgens eene depêche van den kapitein-generaal, de misnoegden het algemeen gouvernement erkend. In Katalonië waren kommissarissen uit Girona in het hoofdkwartier te Gracia verschenen, en den 22sten vandaar weder vertrokken, medenemende de voorwaarden, die als grondslagen eener kapitulatie zouden toegestaan worden. Zij hadden bij hun vertrek verklaard, de aanneming daarvan te zullen aanraden, omdat zij hunne zaak als verloren beschouwden. Het antwoord zou tot op den 25sten afgewacht worden. De tijding, dat er op Girona een storm ondernomen was, heeft zich niet bevestigd.

— Als iets bijzonders in de tegenwoordige omstandigheden meldt men, dat sedert eenigen tijd, op uitdrukkelijk bevel van den Paus, dagelijks in het Vaticaan eene mis gevierd wordt, waarbij men *Daniël O'Connell* in de bescherming des hemels aanbeveelt.

Van den 3den. Telegrafische dépêches. BARCELONETTE den 29 Oct. Twee oorlogsstoombooten, van Tarragona komende, hebben duizend man voetvolk hier aangebragt.

De kapitein-generaal zendt belegerings ammunitie naar Girona. De batterijen der stad en der forten hebben het vuur niet hervat.

MADRID den 29 October. De troepen der Koningin zijn te Leon binnengerukt. Allen, die deel aan den opstand genomen hadden, zijn op de vlugt gegaan.

— Op allerheiligendag, ongeveer te 12 uren des middags, terwijl de groote klok der kerk Notre Dame geluid werd, is plotseling de klepel losgegaan. De enorme ijzermasse heeft in haren val drie verdiepingen doorboord en is eerst op de derde verdieping blijven rusten. Drie personen zijn daarbij gekwetst geraakt. Een derzelven, de klokluider, is aan het hoofd door een stuk hout gekwetst en dadelijk naar het gasthuis vervoerd.

— De *Observateur Grec*, van den 19 October, meldt, dat het philhellenische antwoord der Fransche regering op de kennisgeving der gebeurtenissen van den 3 September door den heer *Piscatory* aan Z. M. Koning *Otto* is medegedeeld. Daags na deze mededeeling, den 24 October, heeft deze Vorst, om ringd door zijne ministers en rijksgrooten, eene plegtige en bijzondere manifestatie van zijnen wil gegeven. Hij has de verklaring voor en overhandigde dezelve voorts in geschrifte aan den raadspresident *Metaxa*, met last om dezelve door den druk bekend te maken. Deze verklaring houdt in, dat, na het aannemen en goedkeuren der vertegenwoordigende instellingen, welke Z. M. als nuttig en noodzakelijk voor den bloei van Griekenland beschouw, H. D. vurigljk verlangt dezelve te midden van orde en rust te zien totstand komen. De Koning wil, dat zijn verlangen aan ieder en een iegelijk bekend gemaakt worde, opdat niemand van zijnen koninklijken wil onkundig zij, noch de nieuwe orde van zaken door woorden of daden miskenne.

— Men schrijft uit Pau, van den 31 October: »Brieven, gisteren van Jaca te Oleron ontvangen, berigten, dat de stad Saragossa den 27sten zich aan het Gouvernement heeft onderworpen. De belegerden wilden, dat men eene kapitulatie teekende, opdat de militie hare wapenen mogt behouden. Daar deze voorwaarde door het Gouvernement van de hand was gewezen en de inwoners de toebereidselen van het beleg zagen, zoo hebben zij de ontwapening aangenomen. *Concha* was daarop de stad met zijne troepen binnengerukt."

— Men schrijft uit Perpignan, van den 30sten, dat den 28sten Girona nog stand hield. De insurgenten beantwoordden aanhoudend het vuur der batterijen van *Prim*. Verscheidene huizen zijn door het geschut van *Prim* geheel vernield. Men zeide, dat *Prim* in de dij gekwetst was. Het fort Hostalrich, hetwelk zich ook voor de junta had verklaard, wordt steeds belegerd.

BELGIE.

BRUSSEL den 2 November.

Onlangs is door het *Handelsblad* het signalement gegeven van eenen persoon, die in onderscheidene steden van Duitschland valsche wissels tot een aanzienlijk bedrag gedisconteerd had. Tevens was gezegd, dat die persoon het voornemen scheen te hebben, om de Nederlanden te gaan exploiteren.

Thans verneemt men, dat bij eergisteren morgen te tien uren, in het *Hôtel de la Paix* alhier, door den heer *Hody* in persoon gearresteerd is.

— Men beweert, dat de kolossale stoompakket *British Queen*, welke thans, behalve de renten van het kapitaal, 't welk tot aankoop is gebezigd, eene aanzienlijke som tot onderhoud vordert, eerlang in 't openbaar zal worden verkocht.

— Den 30sten heeft op den ijzeren weg van Kortrijk naar Doornik een ongeval plaats gehad, 'twelk ernstige gevolgen had kunnen hebben. Door het breken van eene der assen van den stoomtrekker, terwijl de trein in volle vaart was, zijn al de rijtuigen op eens buiten de spoorregels geraakt, en is daardoor een geweldige schok ontstaan, waardoor veel schade aan den weg en de rijtuigen is toegebragt. Van de bedienden zijn een paar menschen gewond; — van de reizigers is niemand bedenkelijk bezeerd. Van een aantal ossen, die werden medegevoerd, zijn verscheidene nog al beschadigd, en men meldt, dat deze dieren, door hun vreesselijk geloei, in de eerste oogenblikken, niet weinig hebben toegebragt tot de plaats hebbende verwarring. — Men roemt de tegenwoordigheid van geest der bedienden, die de vaart van den trein hebben weten te stuiten, op het oogenblik dat deze tot eene vrij aanmerkelijke diepte was genaderd.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE den 2 November.

Bij besluit van den 27 Oct., is door Z. M., als een gevolg van de door H.D. gewijzigde formatie van het korps intendanten,

1) het pensioen verleend: aan de intendanten van de 2de kl. *H. Engeringh*, in de 1ste militaire administrative directie, en *J. H. van Wely*, bij het departement van oorlog; de kapit.-kwartiermeesters *C. de Blois*, van het 1ste reg. zware dragonders, *P. G. van Crimpen*, van het 2de reg. zware dragonders, en *M. Plooij*, van het 3de reg. ligte drag.; den 1sten luit.-kwartierm. *P. J. Bloemendaal*, van het corps maréchaussée;

2) op het traktement van non-activiteit gebragt: de intendant der 2de kl. *J. van Oosterhout* en de onder-intendanten *S. T. Mulder* van de 1ste kl. en *R. J. G.* baron *van der Capellen* van de 2de kl.; en

3) in hunne anciënniteit overgeplaatst: bij het 2de reg. zware dragonders, als kapitein-kwartiermeester, de onder-intendant der 2de kl. *D. J. Reese*; bij het 1ste reg. artillerie, als 1ste luit.-kwartierm., de adjunct-intendant *J. A. Rijgerbos Ouwens*.

Wijders zijn, bij dispositie van Z. Exc. den minister van oorlog, overgeplaatst: in de 1ste mil. administrative directie te 's Hage, de intendant der 1ste kl. *G. V. van Haeften*, belast met de dienst in de thans gesupprimeerde 3de milit. administrative directie; in de 2de militaire administrative directie te Nijmegen, de intendant der 2de kl. *J. W. Piepers*; bij het 1ste reg. dragonders, de kapitein-kwartierm. *L. Fock van Coppenaal*, van het reg. jagers; bij het reg. rijdende artillerie, de kapitein-kwartierm. *E. Brink*, van het 1ste reg. inf.; bij het 3de reg. dragonders, de kapit.-kwartierm. *C. C. Prager*, van het 7de reg. inf.; bij het 1ste reg. inf., de kapitein-kwartierm. *F. van Thiel*, van het opgeheven 9de reg. inf.; bij het 7de reg. inf., de kapitein-kwartierm. *P. van der Sloot*, van het opgeheven 10de reg. inf.; bij het 2de reg. artill., de 1ste luit.-kwartierm. *A. van der Beek*, van het opgeheven 10de reg. inf.; bij het 3de reg. artill., de 1ste luit.-kwartierm. *W. Thijssen*, van het 1ste reg. lansiers; bij het 1ste reg. lansiers, de 2de luit.-kwartierm. *H. van der Heijde*, van het opgeheven 4de reg. ligte dragonders; bij het 2de reg. inf., de 2de luit.-kwartierm. *C. F. van Ghert*, van het reg. rijdende artillerie.

— Z. M. heeft bij besluit van den 27 October, ten gevolge van de door Hoogstd. vastgestelde nieuwe formatie van het wapen der genie, pensioen verleend aan: den gen.-maj jhr. *F. J. T. van der Wijck*, direct. van de 3de directie van fortificatiën; den kol. *J. C. Ninaber*, direct. van de 2de directie van fortificatiën; den kol. *P. J. Ackermans*, chef van de afd. genie bij het depart. van oorlog, met toekenning aan eerstgem. van den rang van luit.-gen. en aan de beide laatstgem. dien van gen.-maj. De maj. jhr. *M. van Geen*, van het opgeheven 9de reg. inf., is bij het reg. grenadiers en jagers overgeplaatst, om het bevel over het 3de bat. van dat korps te voeren; terwijl, door Z. Exc. den minister van oorlog, den luit.-kol. *Buchner*, thans evengemeld bat. kommanderende, het bevel over het 1ste bat. van het korps is opgedragen.

Z. M. heeft aan den gepensioneerde kapt. der inf. *J. Hofland* het voortdurend dragen vergund van de activiteits-uniform van het wapen, waartoe hij het laatst heeft behoord.

De 2de luit. *T. van de Grampel*, van het 3de reg. inf., is in zijnen rang en anciënniteit overgepl. bij het Oostindisch leger.

— Z. M. heeft benoemd: tot militie-kommissaris in de prov. Zeeland, den majoor *J. du Puy*, van het 2de reg. inf.; en tot burgemeesters in de na te melden gemeenten der prov. Drenthe; bij continuatie, voor de gemeente Eelde, mr. *H. Tonckens*, voor de gemeente Zuidwolde, *J. L. Nijsingh*.

— Z. M. *Willem Frederik* graaf *van Nassau*, van wien gezegd was, dat hij den winter in deze residentie zou doorbrengen, is voornemens, nog een' uitstap naar Berlijn te doen, en binnen weinige dagen, welligt reeds Maandag of Dingsdag aanstaande, te vertrekken. Men gelooft echter niet, dat het verblijf van Z. M. in the Pruissische residentiestad van langen duur zal wezen, maar dat H D. weldra herwaarts terug zal keeren.

H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert* van Pruissen wordt eerstdaags van hare reis in Italië te Berlijn terug verwacht.

— Aan de uit Nederlandsch Indië ontvangene berigten ontleenen wij nog de navolgende bijzonderheden:

Van de in 1840 door het Gouvernement, als eene proeve, naar Java gezondene kameelen zijn verscheidene gestorven aan eene ontsteking der lever, waaraan deze lastdieren zoo algemeen schijnen onderworpen te wezen, dat men de hoop opgeeft, om dezelve op Java te naturaliseren.

De Engelsche brik *Pink*, gezagvoerder *Mac Intosch*, was in Maart jl., even buiten de Banjermassing-rivier, op de bank geraakt, en had een belangrijk lek bekomen. Door de van wege de Nederlandsche autoriteit aangewende pogingen is het schip nog in de nabijheid der hoofdplaats kunnen worden gebragt, doch is aldaar ongeschikt bevonden, om verder zee te bouwen, zoodat hetzelve in het openbaar is verkocht; terwijl kapitein *Mac Intosch* en zijne equipage later met een ander vaartuig naar Singapore is vertrokken, nadat de lading van de *Pink* daarin was overgebragt.

Op Amboina heerschten, volgens berigten, tot den 12 Mei loopende, steeds min of meer hevige koortsen, waarvan vele menschen het slagtoffer werden. Ook op Saparoea was het niet beter gesteld.

Het lid der natuurkundige kommissie, dr. *E. A. Forsten*, is op den 2 Januarij jl. te Amboina overleden aan de gevolgen eener galkoorts, waardoor hij op het eiland Ceram, met velen zijner togtgenooten, was aangetast.

Volgens het te Manilla uitkomend nieuwsblad *Semenario Filipino*, van den 30 April jl., werd de gezondheid der bevolking aldaar ernstig bedreigd door de cholera. In de stad Manilla en voorsteden telde men onder de slagtoffers dezer ziekte don *Rafael Saigado*, opperbevelhebber van het dragonderregement van Luzon, zoo mede den alcade don *Mariano Benito*. Van den 20 tot en met den 27 April hadden 226 sterfgevallen plaats gehad, terwijl alleen op den 26sten 52 personen overleden waren.

Aan de spoedige en wijze maatregelen, door het geneeskundig bestuur en den gouverneur-generaal *Oraa* genomen, zoo als het allerwegen bekend maken en aanplakken van de aan te wenden doelmatigste voorbehoed- en geneesmiddelen tegen deze vreesselijke ziekte, is het toe te schrijven, dat haar verderfelijke voortgang gelukkiglijk is gestuit. In de eerste plaats was voorgeschreven, om zich van het eten van vruchten te onthouden en om, ten einde den aanval der ziekte voor te komen, zich in flanel en andere wollen stoffen te kleeden.

Van den 3den. Het prov. geregtshof van Zuid-Holland heeft, in deszelfs zitting van heden, vrijgesproken de personen van *G. Redeker* en *M. H. van Wyarda*, huisvrouw van *J. Bartholomy*, die beschuldigd werden van geldsnoeijerij.

Van den 5den. Z. Keiz. H. de Grootvorst *Michael* van Rusland, komende van Engeland, is gisteren avond in deze residentie aangekomen, alwaar Z. Keiz. H. aan het paleis van Z. K. H. den Erfgroothertog van *Saksen-Weimar-Eisenach* is afgestapt.

AMSTERDAM den 4 November.

De kommissie tot verschaffing van arbeid aan behoeftige werklieden heeft berigt, dat de te harer beschikking gestelde gelden thans bedragen eene som *f* 51,730 $97\frac{1}{2}$.

VLISSINGEN den 29 October.

Heden namiddag werden alhier, door de Nederlandsche loodsboot no. 6, schipper *L. van der Eyck*, behouden aan wal gebragt zes schipbreukelingen, welke den vorigen dag, tegen het vallen van den avond, door genoemde loodsboot in zee met stormweer uit het W. Z. W. en hooge zeeën, op de hoogte van Ostende, Zuiden 4 mijlen afstand, van het Fransche visschvaartuigje, genoemd *le St. Pierre de Berk*, schipper *Pierre Miquet*, hetwelk in eenen zinkenden staat verkeerde, werden gered, en die ongetwijfeld eene prooi der golven zouden zijn geworden, zoo niet de equipage van genoemde Nederl. loodsboot in hare menschlievende en met het meeste beleid aangewende pogingen tot redding volhard had.

KATWIJK den 1 November.

Heden is alhier door stuurman *M. Hoek*, voerende bom No. 12 van de Katwijksche maatschappij, het berigt aangebragt, dat in den nacht tusschen Vrijdag en Zaturdag jl., een der bommen van den Scheveningschen reeder *Aalbert de Mos* door een Engelsche sloep overzeild is, en dat gezegde bom, nadat de bemanning niet zonder gevaar door stuurman *Klaas van Duyn* voerende bom No. 11 van de Katwijksche maatschappij, gered was, gezonken is. Onder de Katwijksche haringvloot was, of schoon de berigten nopens den uitslag der visscherij bij voortduring hoogst ongunstig luiden, overigens *alles wel*.

UTRECHT den 2 November.

Van de Helder schrijft men ons van den 30. Oct.: »In den afgeloopen nacht heeft tusschen Alkmaar en hier, op de hoogte der gemeente Koedijk, een treffend ongeluk plaats gehad. De postiljon, rijdende van Haarlem naar de Helder, is bij laatstgenoemde gemeente met postkar en paard in het Noordhollandsche Kanaal gevallen, met dat ongelukkig gevolg, dat man en paard er het leven bij hebben verloren. Men vermoedt, dat de oorzaak van dit ongeluk is het schichtig worden van het paard, als liggende te dier plaatse aan wal een kofschip met touwen en aan een' ijzeren ketting, welke zich aan den weg gedeeltelijk uitstrekte. De schipper en het volk van dat kofschip hebben met inspanning van krachten mede gewerkt ter redding, maar hebben hunne pogingen niet mogen beloond zien. De postkar met het verdronken paard zijn uit het water opgehaald en ook later het lijk des postiljons. De pakketten zijn later op den dag, door de zorg van den waarnemenden burgemeester van Koedijk, naar de Helder gebragt, en de ingesloten brieven, hoe zeer dan ook allen doorweekt, overigens ongeschonden, aan de geadresseerden besteld."

BREDA den 4 November.

Bij Koninklijk besluit van den 19 October is ook aan de inrigting der Koninklijke militaire akademie eene wijziging gegeven, en zijn daarbij de hierna te melden charges en leeraarsplaatsen gesupprimeerd:

1) De plaatsen van kapitein van den generalen staf en die van administrateur van kleeding, met bepaling, dat de kapitein der inf. en de kapitein-kwartiermeester bij die inrigting respectivelijk met de werkzaamheden van evengemelde betrekkingen zullen worden belast.

2) Het ambt van hoogleeraar in de wis- en natuurkunde en dat van lector of leeraar in de natuurkunde, zoo mede eene der plaatsen van leeraar der eerste klasse in de wiskunde, en twee van die van leeraar der 2de klasse in de letterkunde, zullende het onderwijs in de hier bedoelde vakken zoo veel noodig aan officieren, bij die inrigting geplaatst, worden opgedragen.

3) de betrekking van hoogleeraar in de Oostersche talen, en

4) eene der plaatsen van leeraar der 2de klasse in het handteekenen.

De muzijk der akademie wordt afgeschaft, terwijl daarbij voor het vervolg geen trompetter meer zal aanwezig zijn.

Behalve den gouverneur, zullen de hoofd- en verdere officieren bij de Akademie werkzaam, en thans in de sterkte dier inrigting begrepen, en daarbij in traktement gevoerd, uit de sterkte der akademie gebragt, bij de korpsen van het leger, uit welke zij getrokken zijn, weder in de sterkte en in betaling opgenomen en voorts bij de korpsen gevoerd worden, onder de officieren voor speciale diensten bestemd.

De officieren, die later bij de akademie zullen worden geplaatst, zullen almede bij hunne korpsen in de sterkte en in betaling blijven.

Eindelijk wordt het getal rijpaarden tot 20 verminderd.

ASSEN den 31 October.

Op de jaarmarkten, den 17, 20 en 25 jl. te Zuidlaren, Vries en de Wijk, en op de buitengewone veemarkt te Zweeloo den 24 dezer gehouden, waren aangebragt: te Zuidlaren 905 stuks hoornvee, 808 paarden en 214 veulens; te Vries 228 runderen, 236 varkens en 2860 schapen; te de Wijk 559 runderen en 416 varkens; en te Zweelo 812 runderen, 323 varkens en 753 schapen. Te Zuidlaren was de handel in vee vrij levendig, evenwel werden er over 't algemeen minder hooge prijzen besteed, dan op de laatst gehoudene jaarmarkt; de vette beesten zijn gemiddeld verhandeld ad *f* 90, berekend naar 30 cents per Ned. pond, de melkbeesten gemiddeld op *f* 75 en 't jongvee van *f* 18 tot *f* 30; voor enkele paarden is tot *f* 225 besteed.

GRONINGEN den 6 November.

Den 4 November is bij deze hoogeschool, na afgelegd examen, en het verdedigen van verloskundige stellingen, tot doctor in de vroedkunde bevorderd, den heer W. J. CH. WIEDENBROEK, med. doctor te Raalte.

— Op den gisteren godsdienstig gevierden gedenkdag van de 326ste verjaring der Kerkhervorming, is in de kerken der Ned. Hervormde gemeente dezer stad gekollekteerd eene som van *f* $732,56\frac{1}{2}$.

— In den vroegen morgen van ll. Dingsdag heeft zich door een pistoolschot op zijn' eigen moestuin van het leven beroofd de moesker GABRIËL VAN DER TUIN, wonende buiten de Boteringepoort, onder het gebied dezer stad. Naar men verneemt, is ook deze zelfmoord toe te schrijven aan godsdienstige dweeperij, waaraan hij zich zoo zeer overgaf, dat ze somtijds tot waanzinnigheid oversloeg. Zijne buren althans zeggen, dat zij hem menigmalen verwilderd en de handen wringende door zijne tuinen hebben zien loopen, uitroepende: *Jezus, help mij!* enz. Hij was 53 jaren oud, weduwenaar met 6 kinderen, en niet onbemiddeld.

De heer DE MAGNÉE betuigt zijnen opregten en vriendelijken afscheidsgroet aan het groot getal heeren, welke gedurende zijnen eersten curcus zooveel eer aan zijne lessen bewezen, en door hunnen ijver en eerzucht zijne methode van schoonschrijven op eene schitterende wijze bekroond hebben.

De gouverneur van Vriesland heeft bekend gemaakt, dat, volgens berigten van boterhandelaars uit Engeland, waarmede die van handelaars uit Vriesland overeenstemmen, dat sedert eenigen tijd aan vele, ook *Vriesche* boter een visschachtige smaak wordt opgemerkt, welke voor derzelver hoedanigheid en waarde nadeelig is. Hij beveelt allen aan, hierop hunne opmerkzaamheid te vestigen, vertrouwende, dat zij met hem belang zullen stellen in het behoud van den goeden naam van dit Vriesch product, met de voordeelen daaraan verbonden, en alles zullen aanwenden, om zulke klagten te doen ophouden. Hij voegt er bij, dat, naar het oordeel van sommige zaakkundigen, die vischachtige smaak alleen aankleeft de boter van dezulken, die tevens kaas maken, en niet die van hen, welke boter, zonder voorafgaande roming, uit het zoogenoemde gaarslag kernen; waaromtrent in overweging gegeven wordt de proef te nemen, door het kaasmaken na te laten, hetwelk vooral in dit jaargetijde, weinig of geen bezwaar zal opleveren.

In het jongst verslag der Gedept. Staten van Utrecht leest men: Aan 's Rijks veeartsenijschool is ter proefneming tabakszaad, uit het eiland Cuba aangebragt, gezaaid: de daarvan verkregen tabak schijnt als rooktabak verre verkieslijk boven onzen inlandschen en, oud geworden, veel geschiktheid te hebben voor het maken van cigaren, doch vooral voor de kerverij. Ook is door den directeur dier school eene proef genomen van de verbouwing van inlandschen tabak zonder dierlijke bemesting, op de wijze door den heer *Wardenburg* te Havelte in Drenthe voorgesteld. Deze wijze bestaat daarin, dat de grond met houtskool wordt vermengd, en daarop in den herfst rogge gezaaid, die in 't voorjaar wordt omgespit, waarna de grond met tabaks-

planten wordt besteld. De tabak, op dien grond verkregen, had bij het rooken geen lucht of stank, aan den gewonen inlandschen tabak altijd eigen: was minder van blad, maar overtrof, naar 't oordeel der kenners, als rooktabak verre den gewonen inlandschen in deugdzaamheid.

Men heeft te Watty een oud manuscript gevonden, betwelk een verhaal bevat van den moord der Hugenooten, welke in 1561 in die stad heeft plaats gehad. Bij hetzelve is eene plaat gevoegd, die de schuur voorstelt, waarin de Protestanten zijn vermoord. Op den achtergrond bemerkt men den predikant, op zijnen predikstoel, met de handen ten hemel geheven, en zijne geloofsgenooten aanmanende, hunne ziel aan God aan te bevelen De hertog *van Guise* moedigt de zijnen aan, om allen zonder genade af te maken, terwijl de kardinaal deze handelwijze toejuicht. In de verte ziet men eenige ongelukkige Hugenooten, wien het gelukt is, boven op een dak te klimmen, denkende alzoo den dood te ontkomen. — Maar, zoo als het manuscript zegt: men legt op hen aan en het doodelijk lood treft hen allen. — Dit handschrift zal aan de drukpers worden overgeleverd en binnen kort in het licht verschijnen.

De Franschen, dit weet men, zijn bekend door de opgeblazenheid, die zij aan hunne gewone advertentiën, tot aanprijzing van waren als anderzins, in de dagbladen weten bij te zetten; die gewoonte is reeds sedert eenigen tijd, zoo in Engeland, als bij andere natiën, die er vroeger eenen afkeer van hadden, van lieverlede nagevolgd; en thans heeft men te Londen een voorbeeld van overdrijving, zoo als zelfs in Frankrijk tot dus verre niet is beleefd. Tot aanprijzing van eene soort van *Schoensmeer* is er namelijk een geheel tooneelstuk vervaardigd en gespeeld. Het stuk is genoemd *de Schipbreuk*. De fabel is deze: Een gentleman sir JAMES begeeft zich naar Indië, om zijne fortuin te maken; hij lijdt schipbreuk en wordt met zijne reisgenooten op een eiland van menscheneters gesmeten. Zijne reisgenooten worden het eerst opgepluisd, en nu zou de beurt ook aan hem gekomen zijn; maar de wilden merken op, dat zijne blinkende laarzen, in weerwil van het zeewater, al derzelver luister hebben behouden; zij besluiten hieruit, dat hij een bovennatuurlijk wezen is en, in plaats van hem te braden, bidden zij hem als een afgod aan. De zedeles, waarmede het stuk eindigt, is, dat dit uitmuntende schoensmeer te bekomen is bij den heer ***, wiens adres aan het publiek wordt opgegeven. — Men ziet, dat beide, het tooneel en de advertentiestijl, vorderingen maken.

Brief van J. C. van Stenis aan zijn kind.

Dingsdag, 24 October 1843.

» Dierbaar Kind!

Uw ongelukkige vader, diep gevallen, maar als een berouwhebbend zondaar wenschende te sterven, en hopende op Gods genade, uw vader, die u zeer liefheeft, laat uw deze bijbel en bijbelplaatsen na. Ach! ik heb die in mijn leven te weinig gelezen, daar door kwam ik tot den val, maar in de gevangenis leerde ik die twee boeken regt kennen, en toen heb ik er al mijn troost in gevonden. Toch die bijbel was mijn grootste schat. Op den laatsten dag mijns levens, waarop ik dit schrijf, bid uw vader, dierbaar kind, vergeet dien bijbel nooit, gij zult er den eenigen weg der zaligheid in vinden, leef naar den bijbel en het zal uw wel gaan. Met die bede neemt uw vader van u afscheid en beveelt u in Gods genade.

Uw Vader,
J. C. VAN STENIS."

GASSELTE den 31 October. Ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van onzen predikant naar elders, is op heden, door de eigenerfden, collatoren van de predikants-plaats, gemaakt navolgende nominatie: predikanten: *Sanders*, te Zellinge; *Lulofs*, te Roden; *Metslar*, te Norg; *Koppius*, te Rottevalle; *Schultz*, te Sleen; *Houwersyl*, te Oude Schans; kandidaten: *Van Dijk*, te Zwolle; *J. Boeles*, th. dr., te Noorddijk; *Eemten*, in de Wijk; *Santee Nieweg*, te Nijtap; *Tonkes*, te Groningen; *Sypkens*, idem.

Landbouwkundige Mengelingen.

(*Vervolg van no. 74.*)

Papaver-teelt.

In Frankrijk wordt vooral de *Papaver* of *Maankop* met *opene* zaaddoozen aangekweekt. In de omstreken van *Arras* wordt eene zeer aanzienlijke uitgestrektheid lands daarmede bezaaid en zijn daar bijna 200 windmolens geregeld bezig om Papaver-olie te bereiden, die in den handel meest als *olie van Provence* voorkomt. De teelt des Papavers met *opene* zaaddoozen (dezelfde, zoo ik meen, die ook in enkele deelen om Zeeland geteeld wordt) is boven de andere soorten van Maankop (1) te verkiezen, wegens bijzondere voordeelen, als daar zijn: 1) dat hij slechter grond voor lief neemt; 2) dat de zaaddoozen wel kleiner zijn, maar evenwel meer zaad bevatten; 3) dat hij digter gezaaid kan worden, en dan het onkruid ligter overwint; 4) dat hij gemakkelijker ingeoogst wordt; want men gaat slechts het veld langs, vat 14—18 zaadkoppen bijeen, keert ze om, het zaad daaruit in eene mand of een' zak uitschuddende, trekt daarna de planten uit, bindt ze met een' Papaver-steng bijeen en stelt ze regt op in hokken, om daarna, met een' strooband omwonden, eenigen tijd te blijven staan droogen; waarna zij voor de tweede maal uitgeschud worden, en als ze dan weder eenigen tijd gedroogd hebben, voor de derde maal geledigd worden; 5) het zaad bederft bij nat weder niet zoo ligt als in de geslotene Papaverkoppen, hetgeen van dubbel belang is, omdat een klein gedeelte bedorven zaad eene groote hoeveelheid olie bederft; 6) worden de andere soorten door ongedierte veel meer in de zaadkoppen aangedaan, en eindelijk 7) blijft het uitgeschudde zaad volkomen zuiver, daar het bij de Papavers met geslotene zaaddoozen doorgaans met andere gedeelten der vrucht verontreinigd is, welke den bitteren smaak van opium aan de olie mededeelen. De opperambtman WEYHE, bij Maagdenburg, bouwt veel zulke *opene Papavers*, en zoude daarvoor de teelt van koolzaad geheel opgeven, als hij daarvoor slechts arbeiders genoeg kon vinden Zijne volgorde is: *Aardappelen*, *Maankop*, *Tarwe*. Die maankop zoude ook dikwijls zeer goed kunnen dienen om in den winter uitgestorvene plekken koolzaad aan te vullen. Zie *alg. Zeitung* van BEYER, 1842, S. 395—396.

Veredelde Schaapsteelt in Silezië.

Het is bekend, dat de teelt van de allerfijnste Merinoschapen in Silezië met den meesten ijver en volharding wordt behandeld; maar minder algemeen bekend is het, tot hoe hoog de prijzen soms loopen, die men dáár voor de beste rammen van het veredelde ras besteedt. ELSNER verhaalt, in de *allgemeine Zeitung* van BEIJER, 1842, S. 121—122, dat hij met een' der eerste Schaapshouders geweest is in het landschap *Kuchelna* in Silezië, en dat zij daar te zamen de vorstelijke *Lichnowskische* Schaapskudden bezigtigd hebben, waar zij, onder veel uitmuntends, ook zagen eenen ram van 2 jaren oud, gemerkt met no. 120, die schier alle de beste eigenschappen van gedaante des ligchaams, overvloed en uitmuntende hoedanigheid der wol, die veerkracht en fijnte met de volkomenste gelijkheid bezat, op de voortreffelijkste wijze vereenigde. De bezigtiger der kudde bood voor dien ram 1000, 2000 rijksdaalders, ten laatste 800 dukaten, doch te vergeefs, tot hij, van daar moetende vertrekken, aan ELSNER den last opdroeg om voor hem tot 1000 dukaten toe te bieden, welke som dan ook werkelijk op den 5 Jan. 1842 geboden, doch afgeslagen is ELSNER voegt bij de mededeeling dier daadzaak de opmerking, dat hierdoor bewezen wordt, tot welk eene hoogte en volkomenheid de Schaapsteelt moet gestegen zijn, als men zulke prijzen voor de beste springrammen durft bieden, en ten tweede, met hoe veel ernst de Schaapshouders er zich daar aan laten gelegen liggen, om hunne kudden niet alleen in stand te houden, maar zelfs nog meer te verheffen, dat zij daarvoor zoo groote offers brengen.

Wie niet in het inwendige der veredelde Schaapsteelt ingedrongen is, zegt ELSNER t. a. pl., zal zulke prijzen overdreven vinden, ja die zelfs voor geldverkwisting houden; maar bij kudden, die eenmaal tot zulk eenen graad van volkomenheid geklommen zijn, is het in de eerste plaats van het hoogste gewigt te zorgen, dat men op dezelfde hoogte blijve, of, zoo mogelijk, zich zelfs nog meer verheffe. En tegen het nadeel van vermindering eener kudde, tegen de mogelijke geringere opbrengst van den verkoop van springrammen, die anders jaarlijks tot hooge prijzen plaats heeft, is het voordeel van den verkoop van een enkel zoo buitengemeen dier, dat als een zeldzaam verschijnsel is aan te merken, inderdaad niet van dat gewigt, als het bij den eersten oogopslag wel schijnt.

(1). De *smaak* der olie uit de Papaver met *langwerpige geslotene* zaaddoozen eene van de *drie* soorten, die wij in den *landhuishoudelijken tuin* te Groningen kweeken, kwam mij echter boven de andere verkieslijk voor. v. H.

Vermeerdering der Wolvoortbrenging.

In Zuid-Amerika, Zuid Rusland en voornamelijk in de Engelsche Koloniën neemt de voortbrenging van wol alleraanmerkelijkst toe. Zoo werd er uit *Nieuw Zuid-Wales* naar Engeland verzonden:

in 1810 =	167	ponden	wol
» 1820 =	99,415	»	»
» 1830 =	973,336	»	»
» 1835 =	4,210,301	»	»
» 1840 =	13,259,074	»	»

Deze wol is echter tot dusverre meer door hare hoeveelheid dan door hare kwaliteit van belang.

Engeland ontving in

	1840	1841		
uit Duitschland	63,278	62,483	balen	wol.
» Spanje	6,842	8,003	»	»
» Australiën	41,025	53,015	»	»
» Verschillende landen	74,934	90,681	»	»
te zamen	186,079	214,182	»	»

(Zie de *allgemeine Zeitung* van BEIJER, 1842, S. 188.)

De aanvoer van wol op de Breslauer wolmarkt bedroeg op den 1 Junij 1842 reeds 65,000 centenaars en verwachtte men nog aanzienlijke toevoeren uit Polen (ald., S. 203). Op de herfstmarkt te Breslau in October van hetzelfde jaar bedroeg de aanvoer van wol 33,000 centenaars, waarvan 9000 uit Silezië, 16,000 uit Posen, Polen en Galliciën, 6000 uit Rusland en 2000 uit Oostenrijk (ald., S. 355).

WEERKUNDIG OVERZIGT OVER DE MAAND SEPTEMBER 1843.

Ingezonden bij het Genootschap ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen te Groningen, uit de OUDE PEKELA.

BAROMETER.

Hoogste stand.	Laagste stand.	Verschil.	Gemiddelde hoogte.
29.8½, den 22sten 's av., en d. 23sten 's morgens.	28.8½, d. 27sten 's morg. en 's mid. d. 28sten 's mid.	1 d.	29 d. 5.43 l.

THERMOMETER.

Hoogste stand.	Laagste stand.	Verschil.	Gemiddelde hoogte.
75°, den 1sten, 10den en 16den.	45°, den 28sten 's avonds.	30°.	57°, 21.

LUCHTSGESTELDHEID.

Helder	46 malen.	Eene schoone, warme herfstmaand, met vele heldere dagen en weinig wind, matigen regen; zeer geschikt voor de inzameling der nog overige veldvruchten en voor de voordeelige ontkieming van het in menigte gezaaide Koolzaad.
Betrokken	18 —	
Bewolkt	13 —	
Regen	9 —	
Mist	4 —	

WINDSGESTELDHEID.

Tusschen N. en W. (vlak N. daaronder begrepen) 38 malen.
——— N. — O. (— O. ———) 22 ———
——— Z. — O. (— Z. ———) 17 ———
——— Z. — W. (— W. ———) 13 ———

Stil	33 malen.	Windig	25 malen.
Zachte wind	31 —	Hevige wind	1 —

De *Barometer* (gemiddeld vrij hoog) teekende doorgaans hoog en van het begin af tot den 25sten vrij eenparig, maar begon toen meer te dalen en was meer ongestadig. Men nam geene merkelijke plotselinge schokken waar: alleenlijk had er een paar malen eene daling plaats van $2\frac{1}{2}$ l. tusschen den 24sten en 25sten en tusschen den 26sten en 27sten.

De *Thermometer* was meestentijd vrij hoog op den middag: men nam denzelven 14 malen waar boven de 70°. Niet dikwijls had er eene sterke rijzing of daling plaats; de grootste rijzing was van $23\frac{1}{2}$°, den 21sten, en de sterkste daling van 17°, den 18den.

De *hoofdwind* was Noordelijk, echter meer naar het W., dan naar het O. neigende.

OPMERKING.

Van de hevige aardbeving te Ragusa op den 14den en 15den heeft men hier geenen invloed op den Barometer kunnen ontdekken.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 28 Oct., kapit. *de Boer* Mijn Genoegen, van Groningen n. de Oostzee, - *van Wijk* Neerlands Weldaad, van Stettin n. Burg, - *Veenstra* Aukje, van Amsterdam n. Dantzig, - *Drewes* de 2 Gebroeders, van Dordrecht n. Dantzig, - *de Vries* Jantina, van Hamburg n. Stettin, - *Mellema* jonge Tjalling, van Amsterdam n. Stettin, - *Wijgers* Jantina Engelina, van Dantzig n. Harlingen, - den 30sten *Das* Harmina, van Koningsbergen n. Gent, - *Duit* Maria en *Visser* Minerva, beide van Koningsbergen n. Bremen, - *Loylus* Concordia, van Dantzig n. Bremen. — Te Holtenau den 30 Oct., *Botje* Sara, *Pott* Annechiena, *Faber* Johanna Mulder en *Dokter* Maria Geertruida, alle vier van Koningsbergen n. Amsterdam, - *Lukkien* Tjakkiena, van Dantzig n. Amsterdam, - *Blaauw* Jantina, van Dantzig n. Groningen, - *Rasker* Berendina, van Dantzig n. Bremen, - *Reents* Anna Elisabeth, van Kioge n. Hull. Te Tonningen den 26 Oct., *Kwint* Hendrika, van Dantzig n. Groningen, - *Kok* Aastroom, van Elbing n. Dordrecht, - *Teensma* Jacoba, van Hohewach n. Holland, - *Oostra* Antina Hillegina, van Flensburg n. Holland, - den 28sten *Stutvoet* Margaretha Gesina, van Kiel n. Holland, - *Dekker* Bouwina, van Petersburg n. Amsterdam, - den 29sten *Geltes* Maria, van Dantzig n. Harlingen, - *de Boer* Antje, van Rostock n. Lynn, - *Scholtens* Alida, van Memel n. Antwerpen.

Binnengekomen te Amsterdam den 2 Nov., - *Dijk* Anna Catharina, van Memel, - *Peters* Catharina, van Emden, - *Riebeling* Catharina Margaretha, van Freyburg, - den 3den *Bakker* Jacoba, van Brussel, - den 4den *Drent* Anna Catharina, van Kiel, - *de Boer* Jantina, van Hamburg. — Te Helvoet den 1 Nov., *Huisman* Onrust, van Petersburg. — Te Dordrecht den 3 Nov., *Koerts* juffer Garrelts, van Cardiff, - *Schut* Maria Aletta, van Newport. — Te Brielle den 3 Nov., *Lever* Catharina, van Rouaan. — Te Messina den 10 Oct., *Hansen* Emma, van Tromsoe. — Te Gravesend den 1 Nov., *Muis* Anna Maria, van Brussel. — Te Portsmouth den 28 Oct., *Bart* Hendrika Margaretha, van Honfleur. — Te Bolderaa den 21 Oct., *de Haan* Bouwina Hendrika, van Hamburg, - den 22sten *Tobbens* Harmonie, van Bremen. — Te Kiel den 27 Oct., *Grapelaar* Hendrika, van Holland. — Te Oudsoen den 14 Oct., *Visser* de Vriendschap, van Moss, dezelve was den 21 dito gereed om naar Amsterdam te vertrekken. — Te Hamburg den 29 Oct., *Lucht* Tonkea, van Duinkerken, - *Scheepsma* Luna, van Gent, - *Drewes* Johanna, van Rotterdam.

Zeilklaar te Liverpool den 31 Oct., kapit. *Bakker* Johanna en *Heeres* jonkvr. Elisabeth, beide naar Rotterdam, - den 1 Nov. *Klasen* Vriendschap, naar Dordrecht, - *Klie* Henriette, naar Rotterdam. — Te Pillau den 27 Oct., *Konter* Maria Geertrui, naar Amsterdam.

In lading te Bordeaux den 19 Oct., kapit. *de Vries* de Gezusters, naar Amsterdam. — Te Hamburg den 28 Oct., *Wijnstok* de Goede Verwachting, naar Amsterdam. — Te Liverpool den 1 Nov., *Dood* Christina, naar Rotterdam.

Binnengekomen te Texel den 4 Nov., kapit. *Potjewijd* Albertina, van Nerva. — In het Vlie den 2 Nov., *Kuiper* Gustaaf, van Koningsbergen, - *de Boer* Gesina, van Memel, - *Pronk* Gesina, van Elbing, - *Jansen* Wilhelmina, van Bremen. — Te Helvoet den 3 Nov., *Pinksterboer* Maria Johanna, van Petersburg. — Te Brouwershaven den 4 Nov., *van der Schaft* voor wijlen *Bulsing* Lucie, van Batavia. — Te Cardiff den 1 Nov., *Greeven* Catharina Julia, van Amsterdam. — Te Swinemunde den 27 Oct., *Potjer* Emma Obina, van Middelburg.

Vertrokken van Amsterdam den 2 Nov., kapit. *Sikkens* Lewe van Nijestein, naar Batavia. — Van Texel den 2 Nov., *Hendriks* Hillegonda Ida, *Gorter* Snelheid en *Wijgers* Concordia, alle drie naar Suriname, - *Post* Foska Helena, naar Newyork, - *Muntendam* Gesina, naar Gibraltar, - *Sap* Jantina Annechina, naar Lissabon, - *Wortelboer* Bordeaux en *Jonker* Gesina Harmina, beide naar Bordeaux, - *Kooima* Paulina, naar Rouaan, - *Visser* de Visscherij en *Stegenga* de 3 Zusters, beide naar Londen, - *Hendriks* Antonia, naar Cardiff. — Van Helvoet den 2 Nov., *van der Valk* Maria Johanna, naar Messina, - *de Jonge* Goede Hoop, naar Nantes, - *Bieze* Anna en *Tunteler* Geertruida, beide naar Rouaan, - *Dood* jonge Lucas, naar Guernsey, - den 3den *de Boer* Prins van Oranje, naar Batavia. — Van Brielle den 3 Nov., *de Boer* Hoop en Verwachting, naar Harwich. — Van Vlissingen den 29 Oct., - *Bakker* Jacoba, naar Amsterdam, - den 30sten *Wiers* Okkelina, naar Hamburg, - *Hansen* Catharine en *Muis* Anna Maria, beide naar Londen, - *de Jonge* de e Gezusters, naar Hamburg. — Van Ramsgate den 28 Oct., *Bontekoe* Jacobina naar Havre; dezelve is uit zee terug gekomen. — Van Marseille den 29 Oct., *Douwes* Isabella, naar Antwerpen. — Van Rouaan den 30 Oct., *Bakker* Anna Hermanna, naar Hamburg. — Van Cowes den 31 Oct., *Zeilstra* Frieslands Gouverneur van Sijtsama, naar Amsterdam. — Van Kroonsrad den 19 Oct., *Koop* Johannes, naar St. Valery. — Van Pillau den 26 Oct., *de Jonge* Jantina, *Fenenga* Welvaart, *Mulder* Alida, *Brouwer* Harmina, - *Prins* Hermanna Henriette en *Wijgers* Janna, alle zes naar Amsterdam, - *Koolman* Eersteling, naar Antwerpen. — Van Dantzig den 23 Oct., *Pott* de Hoop, naar Veendam, - *Christoffers* Gerhardina, naar Treport, - *de Jonge* Jantina, naar Termunterzijl, - *de Vries* Hoop op Welvaart, naar Harlingen, - *de Weerd* Waakzaamheid, *Bekkering* Gesina en *Mulder* Rensina, alle drie naar Amsterdam. — Van Hamburg den 30 Oct., *Pekelder* Annagiena en *Scholtens* Onderneming, beide naar Amsterdam. — Van Cuxhaven den 30 Oct., *Hund* Alida en *Riebeling* Catharina Margaretha, beide naar Amsterdam. — Van Bremerhaven den 28 Oct., *Jansen* Wilhelmina en *Bartels* Engelina, naar Antwerpen.

Vertrokken van Cardiff den 1 Nov., kapit. *de Haan* Alida Alida, naar Dordrecht, - *de Haan* Siewerdina, naar Rotterdam. — Van Bolderaa den 23 Oct., *Zoutman* Geerdina en *de Boer* Wemelina, beide naar Elseneur, - *de Boer* Elisa, naar Rotterdam.

Den 27 en 28 Oct. heeft langs de geheele Engelsche kust een hevige storm uit het Z. Z. W. en N. W. gewoed, waardoor verscheidene schepen verongelukt zijn, en anderen belangrijke schade hebben bekomen.

Het schip *Elisabeth Antonia*, kapit. Bakker, van Amsterdam den 19 Julij te Batavia aangekomen, heeft op reis veel storm doorgestaan en daardoor eenige schade aan de verschansingen, op het dek, enz. bekomen.

Het schip *Favorite*, kapit. Lambert, van Cardiff naar Rotterdam, is in den morgen van den 28 Oct. op de rotsen bij Breakwater gestrand, doch het volk gered; de lading zal vermoedelijk geborgen kunnen worden. — Nog is alhier op strand gedreven een door het volk verlaten schip, vermoedelijk *Alonzo*, van Newport naar Rotterdam.

Het schip *Pomona*, kapit. Henderson, van Rotterdam naar Grangemouth, is beoosten deze haven gestrand, doch de equipage gered en de inventaris geborgen.

Het schip *Anna Magdalena*, kapit. Stehr, van Russchenhafen naar Amsterdam, is, na bij Wangeroog den mast verloren te hebben, bij de Loods-Galjoot op de Elve gezonken, doch de equipage gered.

DELFZIJL den 6 Nov. Binnengekomen den 1sten kapit. *Broekema* Maria, van Dantzig, - *Nieveen* Margien, van Bremen, - den 2den *Christoffers* Jantje, van Carolinerzijl, - *Mulder* Bina en Margaretha, van den Pr. Polder, - den 4den *Tunteler* Christina, van Bremen, - *Bolhuis* Gezina, van Norden, - *Bonker* Catharina Margaretha, van Carolinerzijl, - *Siemens* Frouwke, van Bremen, - *Meinders* Tekela Maria, van Hoekzijl, - *Hazekamp* de Vriendschap en *Sikkens* Annegien, beide van Emden, - den 5den *Bolmeijer* Uit Vriendschap, van den Pr. Polder. — Vertrokken den 1sten *de Vries* de 5 Gezusters en *Albers* Trientje, beide naar Bremen, - *de Groot* de 2 Gebroeders, naar Emden, - den 2den *Hilbrands* Maria, naar Hamburg, - *Slot* Frederika, naar Bremen, - den 3den *Spiesen* Louisa, en *Broekema* Ida Hillegina, beide naar Amsterdam, - *Snuet* Elziena, naar Ditzum, - *Drent* Neeltje, naar Engeland, - den 4den *Fulst* Catharina naar Hoekzijl, - *Stuetje* de jonge Maria, naar Emden.

ZOUTKAMP den 6 Nov. Binnengekomen den 30 Oct., kapit. *Buis* Kwakje, van Bremen, - den 31sten *Bol* Dageraad, van Hamburg, - den 2 Nov. *Blaauw* Gesina, van Hamburg n. Rotterdam; dezelve is den 3den weder vertrokken, - den 3den *Vellenga* de 2 Zusters, van Hamburg, - den 4den *Boomgaard* Frouwke en *Kwint* Hendrika, beide van Dantzig. — Vertrokken den 3 Nov. *Kruizinga* de 2 Gebroeders, naar Hamburg.

HARLINGEN den 4 Nov. Binnengekomen den 29 Oct. kapit. *Manning* Monarch, van Londen. — Vertrokken den 29 Oct. *Carpen* Concordia, naar Schotland, - den 2 Nov. *Lie* Enigheden, naar Noorwegen.

UITHUIZERWAD den 5 Nov. Gepasseerd den 29 Oct. *Buis* Quakje, van Bremen n. de Zoutkamp, - den 30sten *Drent* de Eendragt, van Hamburg n. Makkum, - *Bulthuis* de 2 Gebroeders en *Visser* de jonge Sibbeltje, beide van Terschelling n. Hamburg, - den 31sten *Blaauw* Gezina, van Cuxhaven n. Amsterdam, - *Boll* de Dageraad, van Hamburg n. de Zoutkamp, - den 2 Nov. *Henk* Meta, van Bremen n. Amsterdam, - *Vellinga* de 2 Gezusters, van Hamburg n. de Zoutkamp.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

Den 25 Oct. Duintjer, Catharina (Veendam), van Amsterdam naar Riga.
Kuiper, Wibbina (Dordrecht), van Rotterdam naar Dantzig.
Den 27 Oct. Haverbult, de jonge Johanna (Groningen), v. Memel n. Rotterdam.
Den 28 Oct. Puister, Roelina Jettina (Veendam), van Kioge naar Gent.
Den 29 Oct. Struik, Henderika Jantina (Muntendam), van Libau n. Amsterd.
van Wijk, jonkvrouw Maria (Oostwold), van Riga n. Amsterdam.
Jonkhoff, Eendragt (Groningen), van Riga naar de Maas.
Helmers, Hendrika Elizabeth (de Lemmer), v. Memel n. Amst.
Den 30 Oct. Sap, Margaretha Everarda (Wildervank), v. Malmoe n. Dieppe.
Feringa, de Welvaart (Muyden), v. Koningsb. naar Amsterdam.
Post, de Hoop (Pekela), van Dantzig naar Edam.
Homveld, Geertruida Hindrika (Pekela), v. Koningsb. n. de Zaan.
Mulder, Alida (Veendam), van Koningsbergen naar Amsterdam.
Koolmann, de Eersteling van Noordbr. (Noordbr.), v. Kon. n. Amst.
Bekkering, Geziena (Wildervank), van Dantzig naar Amsterdam.
Brouwer, Harmina (Wildervank), van Koningsb. n ,,
de Weerd, de Waakzaamheid (Pekela), v. Dantz. n. ,,
Den 31 Nov. Boon, Alida Gezina (Veendam), van Memel naar Antwerpen.
Kramer, juffer Annette (Sappemeer), van Petersb. n. Antw.
Bakker, de jonge Tammink (Veendam), v. Koningsb. n. Amsterd.
Konter, Maria Geertrui (Purmerend), v. Koningsb. n. Amsterdam.
de Boer, Wemelina (Pekela), van Riga naar Abbeville.
Jonker, de jonge Agatha (Krommenie), v. Petersb. n. Amsterd.

ELSENEUR den 28 October 1843.

De Wind: den 24sten N.W.; den 25sten W.N.W., N.W., Z.W.; den 26sten O.N.O.; den 27sten N.N.O., Z.W.; den 28sten Z.O., Z.

BEKENDMAKING.

Het KONINKLIJK ZWEEDSCH BESTUUR van *ZEEZAKEN* heeft bekend gemaakt:

1). Dat de nieuwe vuurtoren bij *Morup Tong*, in het *Kattegat*, 12°22′56″ O. van *Greenwich*, 1 Mijl benoorden *Falkenberg*, thans is voltooid, en dat in denzelven een vuurtoestel is geplaatst met vast vuur, hetwelk den geheelen horizont verlicht. — De toren dient bij dag als een uitmuntend baken, hebbende eene hoogte van 70 Voeten tot het dak, en het vuur, hetwelk 95 Voeten boven de oppervlakte der zee verheven is, zal bij helder weêr op eenen afstand van $3\frac{3}{4}$ Duitsche zeemijlen kunnen ontwaard worden;

2). Dat de verbouwing en verandering van het kolenvuur op Kaap *Kol*, tot een draaijend vuur met terugkaatsende spiegels, ten spoedigste bewerkstelligd wordt; zullende dit vuur, hetwelk overigens dezelfde hoogte heeft boven de oppervlakte der zee als het oude kolenvuur, in 8 minuten 4 gelijke schitteringen geven, ieder van 30 seconden, en met eene tusschenpoos van $1\frac{1}{2}$ minuut (zie bekendmaking van April 1843).

Beide deze vuren zullen voor het eerst worden ontstoken des avonds vóór den aanstaanden 1 November, en zullen vervolgens branden op dezelfde tijden, als voor 's rijks overige vuren bestemd is.

ELSENEUR in October 1843.

Voor eensluitend Kopij-translaat,
De Consul der Nederlanden voor het Koningrijk Denemarken:
P. VAN ALLER.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, den 6 November, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER EFFEKTEN te *Amsterdam*, *den 4 November*.

Nederl., $2\frac{1}{2}$ pCts. Werk. Schuld $53\frac{5}{16}$, $53\frac{7}{8}$, gebl. $53\frac{13}{16}$; Dito 5 pCts. $100\frac{1}{16}$, $100\frac{1}{8}$, gebl. $100\frac{1}{16}$; Am.-Synd. $4\frac{1}{2}$ pCts. $94\frac{7}{8}$; Dito $3\frac{1}{2}$ pCts. $78\frac{5}{8}$; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. $132\frac{7}{8}$; O. I. Leen. 5 pCts. $99\frac{3}{4}$, $99\frac{13}{16}$; Aand. Holl. Stoomw- Maats. 58. — *Spanje*, L. bij *Ard.* van 85 p. st. 5 pCts. $20\frac{1}{4}$, $20\frac{1}{2}$, gebl. $20\frac{1}{2}$; Dito bij dito, onbep. stukk. $18\frac{1}{8}$, $18\frac{3}{8}$; Dito Coup. $21\frac{3}{8}$, $22\frac{9}{16}$; Dito 3 pCts. 30, $30\frac{1}{4}$. — *Portugal*, Oblig. te Lond. $2\frac{1}{2}$ pCts. $44\frac{1}{4}$, $44\frac{1}{2}$ gebl. $44\frac{7}{16}$. — *Rusl.*, Oblig. bij *Hope* 1798 en 1816 5 pCts. $107\frac{1}{2}$; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. $99\frac{3}{4}$; Dito bij *Hope* 4 pCts. $90\frac{9}{16}$, $90\frac{5}{8}$; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCts. 90, $90\frac{1}{8}$. — *Amerika*, Bank-Actien $5\frac{3}{8}$, $5\frac{9}{16}$, gebl. $5\frac{1}{2}$.

Brazil. 1843 v. 100 p. st. $73\frac{1}{2}$; Ven. 2 pCt. van 100 p. st. $35\frac{7}{8}$; Col. ex Ven. van 100 p. st. $8\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, Kl. Coup. *f* $\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; Peru $15\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{5}{16}$; Coup. *f* $1\frac{11}{16}$, $\frac{13}{16}$; Bl. Gr. van 100 p. st. $9\frac{1}{8}$; Onbep. Stukk. $8\frac{1}{8}$, $\frac{5}{8}$; R. Gr. van 100 p. st. $7\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Onbep. St. $7\frac{1}{8}$.

De stemming in onze binnenl. fondsen was heden lusteloos. De handel daarin was onbeduidend, en de prijzen hebben geene merkbare variatie ondergaan. Alleen Integralen waren iets flaauwer.

De houding van Spaansche was zeer aangenaam In alle soorten derzelve vertoonden zich eenige koopers, die bij gebrek aan verkoops-kommissiën gunstig op de prijzen werkten. Ook Portug. tot hoogere prijzen gevraagd.

Peruanen waren aanvankelijk zeer gewild, doch zijn door veelvuldige winstrealisatiën nog iets flaauwer dan gisteren gebleven.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie $3\frac{1}{4}$, $3\frac{1}{2}$ pCt.; Wissel-Disconto $2\frac{1}{2}$ pCt

Laatste prijzen te 5 uren: Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{13}{16}$; Holl. 5 pCt. $100\frac{1}{16}$; Handelm. $132\frac{7}{8}$; *Ardoins* $20\frac{1}{2}$.

AMSTERDAM den 5 November. EFFEKTEN-SOCIETEIT. (*Te half 5.*)

Integralen $53\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$. *Ardoins* $20\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$. Dito Onbep. $18\frac{3}{4}$, $\frac{3}{4}$. Dito Coup. $21\frac{3}{4}$, 23. Dito 3 pCt. 31. Columb. ex Venez $8\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, 9, $\frac{1}{8}$. Dito Onbep. $8\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$. Dito Coupons *f* $\frac{13}{16}$. Peruanen $15\frac{1}{4}$. Dito Coupons *f* $1\frac{3}{4}$. Onbep. Bl. Gr. $8\frac{3}{4}$, 9. Onbep. R. Dito $7\frac{1}{2}$.

Holl. fondsen meer gevraagd, doch bij weinig affaire.

Spaansche waren gevraagd op de hoogere noteringen van Londen en Antwerpen. Vooral was dit het geval met 3 pCts., die 1 pCt. hooger dan gisteren bleven. Intusschen was in Onbepaalde Ardoins de handel het levendigst.

Op den stand der Columb. en Venezuela heeft de aankondiging van Grenada eenen zeer gunstigen indruk gemaakt, zijnde de prijs, die gisteren $8\frac{1}{2}$ bleef, heden door zeer groote inkoopen tot $9\frac{1}{8}$ gestegen.

Naar onbep. Bl. Griek. was insgelijks tot verhoogde prijzen zeer levendige vraag.

Over het algemeen is de handel des Zondags ter Effekten-Societeit in zeer geruimen tijd niet zoo levendig geweest als heden.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, den 3 November.

TARWE.		Veen	66 ℔ f 5,00	Bl. Voer	41 ℔ f 2,30
Oude Bak	70 ℔ f 7,50	**GERST.**		Zwarte dito	38 - - 1,90
N.Oml.	68 - - 5,75	Winter	52 ℔ f 3,50	Dito dito	40 - - 2,05
Dito dito	72 - - 6,75	Dito	54 - - 3,90	Dito dito	42 - - 2,20
Old. dito	68 - - 5,50	Dito	56 - - 4,30	**BOONEN.**	
dito dito	70 - - 6,00	Zomer	54 - - 3,80	Paardenb. f 4,25,40	
dito dito	72 - - 6,50	Dito	56 - - 4,20	**ZADEN, ENZ.**	
ROGGE.		Zomer	- -	Gr.G.p.m. f 6,25,75	
N. Inlands.	64 ℔ f 4,10	Knobbe	60 - - 4,55	Parel 100 N. ℔ f 10 f 12	
» dito	66 - - 4,50	**HAVER.**		Koolz. f 9,50 f 10,50	
» dito	68 - - 4,90	Dikke	41 ℔ f 2,25	Zomerz. f 7,50 f 9	
» dito	- -	Dito	44 - - 2,45	Boterzaad f 7,50 f 8	
BOEKWEIT.		Dito	47 - - 2,65	Dederzaad f 7,25,50,75	
Gr. Zand	62 ℔ f 4,60	Dito	50 - - 2,80	G. Most.z. f 12 f 14	
Dito dito	65 - - 5,20	Bl. Voer	35 - - 1,85	Raapolie p. vat f 36 f 37	
Zw. Zand	66 - - 5,10	Dito dito	38 - - 2,00	Boter ¼ T. f 18, f 22	

TARWE bij vorige prijzen. — ROGGE en BOEKWEIT in een doen. — GERST over het geheel niet beter. — Dikke HAVER in een doen, Voer en Zwarte ging iets lager af. — BOONEN prijshoudend. — KOOLZAAD als genoteerd moeijelijk te plaatsen.

AMSTERDAM den 4 November. TARWE ruim prijsh., met goeden handel: 128 ℔ o. b. Pools. f 285,- 130 ℔ p. b. Pools. f 295 bij groote partij, - 125 ℔ o. Vries. f 247 aan de Zaan, - 127, 130 ℔ n. Norder f 245, f 260,- 135 ℔ j. Wismar f 293,- 123 ℔ j. Zeeuws. f 235. — ROGGE prijsh. met meer handel: 118, 119 ℔ Pruiss. f 168, f 179,- 122, 124 ℔ dito f 180, f 184. — GERST goed prijshoudende: 92, 98 ℔ Vries. Winter f 116, f 132. — HAVER zonder handel.

KOOLZAAD: op 9 vat in Sept. 62 p. vl. — LIJNZAAD f 5 lager: 110 ℔ Riga f 235. - 109 ℔ dito f 240, - 107 ℔ dito f 245. — RAAPOLIE weder flaauwer: per 6/w. f 37, - vlieg. f 36,25 a f 36, - Dec. f 36,25 a f 36, - Mei f 37.25 a 50, - Sept. f 37. — LIJNOLIE per 6/w. f 35,25, - vlieg. f 34,50 a 25. — HENNEPOLIE per 6/w. f 36 50, - vliegend f 35,50.

LONDEN den 30 Oct. Van Inl. TARWE was heden een ruimer voorraad ter markt, ten gevolge waarvan de prijs een zweem lager was. Vreemde souteneert zich op denzelfden prijs, doch de voorraad vermindert sterk. Voor GERST werd meer geld gevraagd, hetgeen den omzet belemmerde. Van HAVER werd bij kleinigheden tot 6 p. avans gekocht.

PICTURA.

GEWONE VERGADERING van het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP *ter aanmoediging en bevordering van Teeken- en Schilderkunst*, onder den naam *PICTURA*, op DINGSDAG, den 7 November 1843, des avonds te 7 uren, in het Lokaal in de OOSTERSTRAAT. — TENTOONSTELLING DER INGEZONDENE STUKKEN OP DE UITGESCHREVENE PRIJSVRAGEN OVER 1843. — VERSLAG DER KOMMISSIE VAN BEOORDEELING. — OPENING DER NAAMBRIEFJES — VOORLEZING. — KUNSTBESCHOUWING.

De ingezondene SCHILDERIJEN en TEEKENINGEN, op de *uitgeschrevene Prijsvragen over 1843*, zijn voor de LEDEN en derzelver GEÏNTRODUCEERDEN ter bezigtiging gesteld op WOENSDAG, DONDERDAG, VRIJDAG en ZATURDAG, den 8, 9, 10 en 11 November aanstaande, *des voormiddags van 10 tot 1 uur*, in het LOKAAL des Genootschaps.

Namens het Bestuur:
H. TIDDENS, *Secretaris.*

GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* op Woensdag, den 8 November 1843, in het CONCERTHUIS in de Poelestraat, des avonds te 6 uren. — EXAMEN DER KWEEKELINGEN van de DEPARTEMENTS-KWEEKSCHOOL voor SCHOOLONDERWIJZERS. — VERSLAG VAN DE KOMMISSIE OVER DEZE INRIGTING, ENZ.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, JUNIOR.
Secretaris.

Nieuw op te rigten DERDE ZONDAGSCHOOL binnen deze Stad.

De KOMMISSIE tot de ZONDAGSCHOLEN te dezer Stede, gedurig meer vernomen hebbende de behoefte, die er bestaat, om, bij de thans bestaande Zondagscholen, nog eene DERDE ZONDAGSCHOOL op te rigten, en wel *voor jongelieden van 12 tot 16 jaren*, heeft besloten, daartoe geautoriseerd door de Afdeelingen van het Bijbel- en Zendeling-Genootschap alhier, de proef van zulk eene *derde Zondagschool* te nemen

Het doel van deze School is, even als dat van de andere Zondagscholen, aan onkundigen, die daartoe geene andere gelegenheid hebben, *den Bijbel te leeren lezen.*

Deze School zal gehouden worden des ZONDAGS NAMIDDAGS van twee tot vier uren, en wel in het SCHOOLLOKAAL van het ROODE BURGER WEESHUIS, door de Voogden van dat Gesticht gunstig ten gebruike afgestaan.

Al degenen, die van het onderwijs op die School wenschen gebruik te maken, hebben zich, om *aanvrage* en *Bewijzen van Toegang* daartoe, te vervoegen bij een' van de ondergeteekenden, of bij een' van de andere Leden der Kommissie tot de Zondagscholen, Do. GERHARDS, den Heer J. SLOT of Prof. ERMERINS, en wel vóór of uiterlijk op den 11 November aanstaande.

Op ZONDAG, den 12 November, zal deze School door meer genoemde Kommissie plegtig worden geopend.

De Kommissie wenscht en vertrouwt, dat allen, die daartoe in de gelegenheid zijn, door toezending van Leerlingen, haar in deze onderneming zullen ondersteunen.

GRONINGEN den 23 October 1843.

De Kommissie voornoemd,
Namens dezelve:
W. MUURLING.
L. SCHUKKING.
A. HAAKMA JANSSONIUS.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

⁂ FEERWERD den 1 November 1843. Door Gods goedheid beviel heden voorspoedig van eenen welgeschapenen *ZOON* J. W. M. RUTGERS, geb. ABRESCH.

⁂ ASSEN den 2 November 1843. Heden beviel van eene DOCHTER Vrouwe M. C. J. H. NAUTA, geliefde Echtgenoote van

Mr. **C. E. OOSTING.**

⁂ Getrouwd:

M. HESSELINK, JR.,
en
S. BAKKER.

GRONINGEN den 1 November 1843

⁂ Getrouwd:

S. H. KIEL
en
J. E. BOUWERS.

BELLINGWOLDE den 3 November 1843

⁂ Heden namiddag te 1½ uur overleed, na eene echtvereeniging van 31½ jaar, mijne geliefde Echtgenoote HARMANNA KROONMA, in den ouderdom van ruim 55 jaren. Drie Kinderen en een Behuwdzoon betreuren met mij haar verlies.

GRONINGEN den 31 October 1843.

L. CROL.

⁂ Heden avond overleed, tot onze innige droefheid, in den ouderdom van 90 jaren, onze waarde Moeder IDA SALOMON LEVIE, Weduwe ABRAHAM M. COHEN.

GRONINGEN den 1 November 1843.

M. A. COHEN.
Mede uit naam van mijne Broeders en Zuster.

⁂ GRONINGEN den 5 November 1843. Heden morgen overleed ons jongste Kindje ZWAANTJE, omtrent 6 jaren bereikt hebbende.

A. BOERMA.
J. DE JONGE.

⁂ GRONINGEN den 3 November 1843. Heden ontvingen wij het droevige berigt, dat onze jongste Dochter GEZINA JOHANNA den 30 October, aan de gevolgen van eene hevige ziekte van weinige dagen, in den jeugdigen ouderdom van vijftien jaren en zeven maanden, op de Kostschool te *Haithuizen*, Provincie *Limburg*, overleden is.

J. FISCHER.
H. M. FISCHER,
geb. **RAKEN.**

⁂ Bij **J. OOMKENS** is gedrukt en alom verzonden:

I. Prof. *W. MUURLING*, ZESTAL LEERREDENEN, tot aanprijzing van het INWENDIGE CHRISTENDOM, f 1—50.

II. Drs. *A. DUFLOS* en *A. G. HIRSCH*, HET ARSENIK, deszelfs *herkenning* en *vermoedelijk voorkomen* in *bewerktuigde Ligchamen.* **LEIDDRAAD** tot zelfonderrigt en tot praktisch gebruik bij Geregtelijk-Scheikundige onderzoekingen voor *Artsen*, *Natuurkundigen*, *Apothekers* en *Regtsgeleerden.* Met in den tekst gedrukte afbeeldingen. Naar het Hoogduitsch door *P. VAN GENDEREN STORT*, *Med. Cand.* . . . . f 1—00.

⁂ Bij W. VAN BOEKEREN is gedrukt en alom te bekomen:

AANLEIDING TOT DE LIGCHAMELIJKE EN ZEDELIJKE OPVOEDING VAN HET VROUWELIJKE GESLACHT. Naar *E. DURWIN* en *C. W. HUFELAND* vertaald met BIJVOEGSELEN door *G. BAKKER*, Hoogleeraar te *Groningen.* Goedkoope uitgaaf, à f 1—80.

»Niet alleen prijst zich dit Werk aan door deszelfs zaakrijke »beknoptheid, maar het bevat ook eene menigte fijne mensch»kundige opmerkingen en belangrijke wenken betreffende de »natuurlijke en zedelijke opvoeding van het Vrouwelijke »Geslacht, die men elders vergeefs zal zoeken. Bovendien »heeft deze *aanleiding* het voordeel, dat zij den middenweg »bewaart tusschen het steil ouderwetsche en overdreven »*nieuwerwetsche* der Vrouwelijke Opvoedingswijze."

Alle Ouders, Onderwijzers en Opvoeders zullen er met het grootste nut hun Vademecum, hun dagelijksch Studieboek van maken. *Recensent*, XVIIIde deel, no. 5.

⁂ Bij den Boekhandelaar **A. L. SCHOLTENS** is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

BEREDENEERD ALPHABETISCH REGISTER op het NEDERLANDSCH BURGERLIJK WETBOEK; zamengesteld door Mr. E. SCHUKKING, *Advokaat bij het Prov. Geregtshof van Drenthe*; gr. 8vo. . . . f 3—25.

LESSEN van LEVENSWIJSHEID, ten dienste van JONGELINGEN, door A. G. BRUINSES, kl. 8vo., groot 284 bladz. . . . . f 1—40.

Door denzelfden Boekhandelaar zal bij Inteekening worden uitgegeven:

NEDERLANDSCH TIJDSCHRIFT voor Onderwijs en Opvoeding, inzonderheid ten dienste van *Ouders*, *Onderwijzers* en de *Plaatselijke Toezigten op het Onderwijs*; ter vervanging van het Tijdschrift voor Onderwijzers en ter bevordering der huisselijke opvoeding, sedert 11 jaren te Groningen uitgegeven; zijnde het berigt van Inteekening in alle Boekwinkels gratis te bekomen.

⁂ De Boekverkooper **F. WILKENS**, te *Groningen*, heeft den 2 November 1843 ter vertaling in het Nederduitsch aan het GEMEENTE-BESTUUR zijner woonplaats vertoond:

NIEDERLÄNDISCHE SAGEN, *gesammelt und mit Anmerkungen begleitet, herausgegeben von* JOHANN WILHELM WOLFF. *Leipzig 1843.*

⁂ Door C. **BIELEVELT**, te *Utrecht*, is uitgegeven, en alom verkrijgbaar gesteld:

JOHANNA L.

Een berigt van haar Leven, uittreksels uit haar Dagboek en *sommige harer Brieven*, bijeengebragt door hare VRIENDIN. Met eenen brief aan dezelve van *J. F VAN HOOGSTRATEN*, *Predikant te Utrecht.* Gr. oct., à f 1—20

VERKOOPING VAN BOEKEN EN PLATEN,

die in het begin van DECEMBER 1843 bij den Boekhandelaar N. C. VAN DER VEER zal plaats hebben, waaronder vele ENGELSCHE, FRANSCHE, DUITSCHE en HOLLANDSCHE WERKEN, alle nieuw. Alsmede eene fraaije partij van 124 NIEUWE ENGELSCHE PLATEN en TEEKENGEREEDSCHAPPEN, eene partij beste MUZIJK, eenige MEDISCHE WERKEN, enz. Er worden dagelijks BOEKEN en RARITEITEN ter bijvoeging aangenomen.

⁂ Mr. **E. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op Woensdag, den 15 November 1843, des voormiddags te 10 uren, en vervolgens, aan het Sterfhuis van wijlen Mejufvrouw A. M. NIENHUIS, Wedw. F. D. VAN HALSEMA, bij de Kerk te *Haren*, publiek te verkoopen de door die Erflateres nagelatene MEUBELAIRE GOEDEREN, bestaande in: KABINET, MAHONIEHOUTEN COMMODE en LADETAFEL, KLOKJE, STOELEN, TAFELS, BEDDEGOED, PORSELEIN, en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, LINNEN en TAFELGOED, LIJFSTOEBEHOOREN, GOUD, ZILVER en meer andere HUISHOUDELIJKE GOEDEREN.

Mr. **E. J. OFFERHAUS**, *Notaris.*

⁂ Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op Zaturdag, den 13 Januarij 1844, des avonds te 7 uren, in *de Unie*, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. De EIGENDOM van eene *Behuisde Heerd Land*, groot 93 Bunders, gelegen op het oude *Bondernijland*, in *Oostvriesland*, wordende door GRIETJE BERENDS, Weduwe FREDRIK HARMS, onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van f 1000, in 2 termijnen te betalen, op den 1 Mei en den 1 November; en

II. De GEREGTE HELFT van den EIGENDOM van 47 Bunders, 69 Roeden en 60 Ellen *Land*, DE VOLLEHAND genoemd, gelegen onder *Loppersum*, in de Provincie *Groningen*, wordende door KORNELIS HARMS EENKEMA en JENTJE PIETERS VOORWERK, Ehelieden, onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van f 495.

Mr. **W. LAMAN TRIP**, *Notaris.*

⁂ In den loop der Maand JANUARIJ 1844 zal publiek ter verkoop worden aangeboden: de HELFT in eene TREKSCHUIT, varende van *GRONINGEN* op *WINSCHOTEN* en *VICE VERSA*, geteekend met No. 1, met derzelver annexen en met het REGT van het VEER, daaraan verbonden.

W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

FIRMA VAN CLEEFF & HESSELINK

HEDEN en MORGEN *vervolg* te *Helpman*

en *finale uitverkoop* van de nog overig zijnde WINKELGOEDEREN, waarbij nog fijne Lappen LAKEN, MERINOS, en veel meer andere **ARTIKELEN** extra zijn bijgekomen, beginnende van no. 500, enz.

NB. De Boelhuisverkoop is om die redenen bepaald op aanstaanden **MAANDAG.**

HOUTVEILING,

op ZATURDAG, den 11 November 1843, des voormiddags te 11 uren, ten Huize van den Kastelein G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van:

Onderscheidene Ladingen EXTRA ZWARE en MOOIJE MAATS en OVERMAATS *LAURWIGSCHE* VUREN ZAAGBALKEN, TOPPIGE *OOSTERUSOER* JUFFERS, KOLDERS, HUISBALKEN, DEELEN en SPIEREN.

⁂ Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Weduwe G. J. TAMMES, op Vrijdag, den 10 November 1843, des voormiddags te *elf* uren, ten Huize van den Logementhouder WISSEMANN, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

Eene BEHUIZING en een TUIN, benevens eene afzonderlijke SCHUUR en een TUIN, alles staande en gelegen aan de Buitenvenne te *Winschoten*, in twee Percelen.

Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR.**

Op DINGSDAG, den 14 Nov. 1843,

des voormiddags te 10 uren, zal te *Rolde*, ten Huize van de Wedw. J. TEN OEVER, de PUBLIEKE VERKOOPING worden gehouden van den vroeger geannonceerden, *sedert ettelijke jaren wélbeklanten* **KOREN-WINDMOLEN**, te *Rolde*, en van de MOLENAARSBEHUIZING, en van de daaronder gebruikt wordende LANDERIJEN, terwijl, wanneer, zoo als almede vroeger is bekend gemaakt, dit alles niet naar genoegen kan worden verkocht, de PUBLIEKE VERHURING daarvan zal plaats hebben.

⁂ De Erven JAN CORNELIS RUTGERS, te *Paterswolde* overleden, zijn voornemens, ten overstaan van Mr. **A. HOMAN**, Notaris te *Assen*, op ZATURDAG, den 18 November 1843, des voormiddags te 10 uren, te *Eelde*, ten Huize van den Kastelein H. HILBRANTS, onder meer andere VASTE GOEDEREN, publiek te doen verkoopen: Twee BEHUIZINGEN, staande en gelegen te *Paterswolde*, waarvan de eene door den Heer BELLARD wordt bewoond, en de andere, als HERBERG, sedert ettelijke jaren zijnde en nog wordende gebruikt door EVERT HENDRIKS. Beide Behuizingen met de daarbij behoorende HOVEN.

ASSEN den 28 October 1843.

A. HOMAN.

UIT DE HAND TE KOOP:

eene **BOEK-** of **SMOUTDRUKKERIJ,** om dadelijk te aanvaarden. Adres te *Assen*, bij Mr. H. VOS. Brieven franko.

⁂ De Ondergeteekende, gepatenteerd als **COMMISSIONAIR,** voornemens zijnde, alléén in het WISSELVAK en BEZORGING van GELDEN werkzaam te zijn, beveelt zich te dien einde in de gunst van Heeren KASSIERS, GRAANHANDELAARS en andere KOOPLIEDEN.

H. VAN ULPHEN,
Heerestraat, lett. U no. 17.

De ondergeteekende neemt de vrijheid, het geëerde Publiek zijne DIENSTEN aan te bieden ten opzigte van het OPSTELLEN, SCHRIJVEN en KOPIJEREN van HOOGDUITSCHE GESCHIFTEN, in alle mogelijke betrekkingen voorkomende; als ook in het WAARNEMEN van DUITSCHE CORRESPONDENTIËN en in het BOEKHOUDEN.

G. H. BODE,
Oosterpoortenboog, roode lett. D no. 48

SCHRIJFONDERWIJS van DE MAGNÉE,
te Groningen.

Het vertrek van den Heer DE MAGNÉE, Schoonschrijver des Konings, is onherroepelijk bepaald op den 20 NOVEMBER e. k. — Hij zal nog eenige Heeren aannemen, die 2 lessen per dag zouden wenschen te nemen, 's morgens van 8—10 en 's namiddags van half 4—half 5 uur; hij staat er voor in, dat zij volledig hun doel zullen bereiken.

L E T W E L !

Ik ondergeteekende breng ter kennis van het geëerde Publiek, dat, volgens jaarlijksche gewoonte, mijn Bediende E. R. SINIÄ thans en de volgende marktdagen is te spreken bij de Wedw. J. EEKHOFF, Tz, aan de Groote Markt, te *Groningen*, waar dus KOMMISSIËN van alle soorten van BOOMEN door Brieven en in Persoon kunnen worden opgegeven; belovende eene accurate en civiele bediening.

Wedw. **O. T. BOSGRA**,
Boomkweekster te *Bergum.*

LAKENWINKEL EN KLEERMAKERIJ.
G. G. BAKKER,
tusschen de beide Markten, op den hoek bij het Stadshuis, te *GRONINGEN*,

geeft aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten berigt, dat de COMPAGNIESCHAP met zijne Broeders heeft *opgehouden*, en hij thans dezelfde AFFAIRE voor eigene rekening blijft voortzetten en heeft daartoe op nieuw ontvangen: eene zeer groote partij LAKENS in de NIEUWSTE KLEUREN, RUS GROEN en PENSÉORAP DE RUSSIE voor HEEREN WINTERJASSEN, MAC-INTOS, PALIN en meer andere PALETOTS STOF, RUS GROEN, BRUIN en WOLBLAAUW DUFFEL, zeer fijn SATIN DE LAINE en BUKSKINS voor PANTALONS, nieuwe VESTEN en meer andere ARTIKELEN, tot de KLEERMAKERIJ betrekking hebbende.

Rekommandeert zich bij zijne geëerde Stad- en Landgenooten in den VERKOOP van gemelde Artikelen, alsmede in het leveren van GEMAAKTE KLEEDEREN; men kan zich van de beste bediening verzekerd houden.

NB. G G BAKKER blijft alleen met de liquidatie belast der oude Firma.

H. D. SORMANI, tusschen de 2 Markten,

heeft de eer, zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat hij ontvangen heeft MODELLEN van HOEDEN en MUTSEN, *effen* en *gewerkte*, *zijden* en *fluweelen*, alsmede VEREN, BLOEMEN en LINTEN en meer **NIEUWE ARTIKELEN**; rekommandeert zich ten vriendelijkste aan.

POLAK & WEINBERG,

aan de Vischmarkt, hebben ontvangen: een fraai assortement EMBOSSED, geheel iets nieuws voor Dames Kleedjes, alsmede EFFENE en GERUITE ORLEANS; rekommanderen zich ten vriendelijkste.

J. A. TONELLA,

*Schoorsteenveger en Paraplu*i*smaker*, westzijde in de Oosterstraat, het 4de huis van de Markt, berigt aan het geëerde Publiek, dat hij van zijnen Oom J. WALDI EN COMP. **OVERGENOMEN** heeft de beste kwaliteit van ZIJDE en KATOEN voor PARAPLUIS overtrekken, alsmede is hij ook ruim voorzien van ZIJDEN en KATOENEN PARAPLUIS; VERKOOPT en RUILT dezelve ook in; verzoekt eens ieders gunst en rekommandatie; belovende eene civiele bediening.

VERSCHE TEXELSCHE OESTERS,

zoo uit zee ontvangen, opgemaakt de honderd f 2—50, digt om te verzenden f 2—25, bij

I. J. ENSING,
Oude Ebbingestraat.

⁂ **AANGELOOPEN:** een ZWART GETIJGERD gevlekte **HOND** en een WITTE met bruine ooren. Adres bij den Heer A L. MEURS, te *Martenshoek*,

---

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.